USTAV REPUBLIKE SRPSKE ("Sl. glasnik RS", br. 21/1992 - prečišćen tekst, 28/1994 - Amandmani XXVI-XLIII, 8/1996 - Amandmani XLIV-LI, 13/1996 - Amandman LII, 15/1996 - ispr., 16/1996 - Amandman LIII, 21/1996 - Amandmani LIV-LXV, 21/2002 - Amandmani LXVI-XCII, 26/2002 - ispr., 30/2002 - ispr., 31/2002 - Amandmani XCIII-XCVIII, 69/2002 - Amandmani XCIX-CIII, 31/2003 - Amandmani CIV i CV, 98/2003 - Amandmani CVI-CXII, 115/2005 - Amandman CXIV, 117/2005 - Amandmani CXV-CXXI i 48/2011 - Amandman CXXII i "Sl. glasnik BiH", br. 73/2019 - odluka US BiH)

USTAV REPUBLIKE SRPSKE

("Sl. glasnik RS", br. 21/1992 - prečišćen tekst, 28/1994 - Amandmani XXVI-XLIII, 8/1996 - Amandmani XLIV-LI, 13/1996 - Amandman LII, 15/1996 - ispr., 16/1996 - Amandman LIII, 21/1996 - Amandmani LIV-LXV, 21/2002 - Amandmani LXVI-XCII, 26/2002 - ispr., 30/2002 - ispr., 31/2002 - Amandmani XCIII-XCVIII, 69/2002 - Amandmani XCIX-CIII, 31/2003 - Amandmani CIV i CV, 98/2003 - Amandmani CVI-CXII, 115/2005 - Amandman CXIV, 117/2005 - Amandmani CXV-CXXI i 48/2011 - Amandman CXXII i "Sl. glasnik BiH", br. 73/2019 - odluka US BiH)

Poštujući volju svojih konstitutivnih naroda i građana da obrazuju i očuvaju Republiku Srpsku i da ustavno uređenje Republike utemelje na poštovanju ljudskog dostojanstva, slobode i jednakosti, nacionalnoj ravnopravnosti, demokratskim institucijama, vladavini prava, socijalnoj pravdi, pluralističkom društvu, garantovanju i zaštiti ljudskih sloboda i prava kao i prava manjinskih grupa u skladu sa međunarodnim standardima, zabrani diskriminacije i uvažavanju pravila tržišne ekonomije;

u želji da obezbedi mir, toleranciju i opšte blagostanje;

u nameri da doprinese razvoju prijateljskih odnosa među narodima i državama;

izražavajući opredeljenost Republike Srpske za potpuno poštovanje i dosledno primenjivanje Opšteg okvirnog sporazuma o miru za Bosnu i Hercegovinu, kojim se nedvosmisleno prihvata, potvrđuje i garantuje ustavno-pravni položaj Republike Srpske, kao jednog od dva entiteta u sastavu Bosne i Hercegovine,

Narodna skupština Republike Srpske donosi

---

pogledati Amandmane XXVI, LIV i LXVI

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Republika Srpska je jedinstven i nedeljiv ustavno-pravni entitet.

Republika Srpska samostalno obavlja svoje ustavotvorne, zakonodavne, izvršne i sudske funkcije.

Republika Srpska je jedan od dva ravnopravna entiteta u Bosni i Hercegovini.

Srbi, Bošnjaci i Hrvati, kao konstitutivni narodi, Ostali i građani, ravnopravno i bez diskriminacije učestvuju u vršenju vlasti u Republici Srpskoj.

---

pogledati Amandmane XXVII, XLIV i LXVII

Član 2

Teritorija Republike je jedinstvena, nedeljiva i neotuđiva.

Sporazum o promeni međuentitetske linije razgraničenja između Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine može se izneti na potvrdu putem referenduma u Republici.

---

pogledati Amandmane XXVIII, XLV, LV i LXVIII

Član 3

Republici pripadaju sve državne funkcije i nadležnosti osim onih koje su Ustavom Bosne i Hercegovine izričito prenesene na njene institucije.

---

pogledati Amandmane XLVI i LVI

Član 4

Republika može, shodno Ustavu Bosne i Hercegovine, da uspostavlja specijalne paralelne odnose sa Saveznom Republikom Jugoslavijom i njenim republikama članicama.

---

pogledati Amandmane XXIX, XLVI i LVIII

Član 5

Ustavno uređenje Republike temelji se na:

- garantovanju i zaštiti ljudskih sloboda i prava u skladu sa međunarodnim standardima,

- obezbjeđivanju nacionalnih ravnopravnosti i zaštiti vitalnih interesa konstitutivnih naroda,

- socijalnoj pravdi,

- vladavini prava,

- tržišnoj privredi,

- višestranačkom sistemu,

- parlamentarnoj demokratiji i podjeli vlasti,

- slobodnim izborima,

- lokalnoj samoupravi,

- zaštiti prava etničkih grupa i drugih manjina.

---

pogledati Amandman LXIX

Član 6

Građani Republike imaju državljanstvo Republike Srpske.

Građanin Republike Srpske ne može biti lišen državljanstva.

---

pogledati Amandmane XXIX, XLVII iLXX

Član 7

Službeni jezici Republike Srpske su: jezik srpskog naroda, jezik bošnjačkog naroda i jezik hrvatskog naroda. Službena pisma su ćirilica i latinica.

Na područjima gdje žive druge jezičke grupe u službenoj upotrebi su i njihovi jezici i pisma, na način određen zakonom.

---

pogledati Amandman LXXI

Član 8

Republika ima zastavu, grb i himnu.

Izgled zastave i grba i tekst himne uređuju se ustavnim zakonom.

Član 9

Glavni grad Republike je Sarajevo.

II - LjUDSKA PRAVA I SLOBODE

Član 10

Građani Republike su ravnopravni u slobodama, pravima i dužnostima, jednaki su pred zakonom i uživaju istu pravnu zaštitu bez obzira na rasu, pol, jezik, nacionalnu pripadnost, vjeroispovijest, socijalno porijeklo, rođenje, obrazovanje, imovno stanje, političko i drugo uvjerenje, društveni položaj ili drugo lično svojstvo.

Član 11*

Život čovjeka je neprikosnoven.

Član 12

Sloboda i lična bezbjednost čovjeka su nepovredivi.

Nikome se ne može oduzeti ili ograničiti sloboda, osim u slučajevima i po postupku koji su utvrđeni zakonom.

Član 13

Ljudsko dostojanstvo, tjelesni i duhovni integritet, čovjekova privatnost, lični i porodični život su nepovredivi.

Član 14

Niko ne smije biti podvrgnut mučenju, svirepom, nehumanom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

Zabranjeno je i kažnjivo svako iznuđivanje priznanja i izjava.

Zabranjeno je na bilo kom licu, bez njegovog pristanka, vršiti medicinske i druge naučne oglede.

Član 15

Nezakonito lišavanje slobode je kažnjivo.

Lišenje slobode može trajati samo dok postoje zakonski uslovi za to.

Lice za koje postoji osnovana sumnja da je izvršilo krivično djelo može biti pritvoreno i zadržano u pritvoru samo kad je to neophodno radi vođenja krivičnog postupka ili i bezbjednosti ljudi.

Pritvor se određuje odlukom suda, a samo izuzetno, pod uslovima određenim zakonom, odlukom drugog zakonom ovlašćenog organa -

najduže do tri dana.

Licu koje je pritvoreno mora se uručiti pismeno obrazloženo rješenje u času pritvaranja. Protiv ovog rješenja privatno lice ima pravo žalbe.

Član 16

Svako ima pravo na jednaku zaštitu svojih prava u postupku pred sudom i drugim državnim organom i organizacijom.

Svakome je zajamčeno pravo na žalbu ili drugo pravno sredstvo protiv odluke kojom se rješava o njegovom pravu ili na zakonom zasnovanom interesu.

Član 17

Svako ima pravo na naknadu štete koju mu nezakonitim ili nepravilnim radom nanese službeno lice ili državni organ, odnosno organizacija koja vrši javna ovlašćenja.

Lice koje je neopravdano osuđeno ili nezakonito i bez osnova lišeno slobode, ima pravo na rehabilitaciju, naknadu štete, javno izvinjenje i druga zakonom utvrđena prava.

Član 18

Licu optuženom za krivično djelo jamči se pravedno suđenje.

Optuženo lice mora biti u najkraćem zakonskom roku obaviješteno o razlozima optužbe.

Optuženom licu ne može se suditi u njegovoj odsutnosti.

Optuženom koji nije dostupan sudu može se suditi u odsutnosti samo u zakonom određenim slučajevima.

Član 19

Zajamčeno je pravo na odbranu.

Jamči se pravo na slobodan izbor branioca i nesmetano opštenje sa njim.

Branilac ne može biti pozvan na odgovornost za radnje preduzete u postupku odbrane.

Član 20

Niko ne može biti kažnjen za djelo koje, prije nego što je učinjeno, nije bilo zakonom predviđeno kao kažnjivo djelo, niti mu se može izreći kazna koja za to djelo nije zakonom bila predviđena.

Niko ne može biti smatran krivim za krivično djelo dok to ne bude utvrđeno pravosnažnom sudskom odlukom.

Član 21

Građani se mogu slobodno kretati, nastanjivati i boraviti na teritoriji Republike, slobodno napuštati tu teritoriju i na nju se slobodno vraćati.

Zakonom se mogu uvesti ograničenja kretanja samo ako je to neophodno radi vođenja krivičnog postupka ili radi zaštite bezbjednosti i zdravlja ljudi.

Nikakva ograničenja iz političkih razloga ne mogu biti ustanovljena.

Član 22

Sloboda i tajnost dopisivanja i drugih oblika opštenja su nepovredivi.

Zakonom se može propisati da se samo na osnovu odluke suda može odstupiti od načela nepovredivosti slobode i tajnosti dopisivanja i drugih oblika opštenja, ako je to neophodno radi provođenja krivičnog postupka ili radi bezbjednosti Republike.

---

pogledati Amandman LVII

Član 23

Zajamčena je zaštita tajnosti podataka o ličnosti. Prikupljanje, obrada i svrha korišćenja ličnih podataka, uređuju se zakonom.

Zabranjeno je korišćenje podataka o ličnosti koje je suprotno utvrđenoj svrsi njihovog prikupljanja.

Građani imaju pravo da traže i dobijaju sve podatke o sebi, sadržane u aktima državnih organa i u drugim službenim evidencijama.

Član 24

Stan je nepovrediv.

Zakonom se može propisati da službeno lice na osnovu naloga suda može ući u stan ili druge prostorije protiv volje njihovog držaoca i

izvršiti pretres. Pretres se vrši u prisustvu dva svjedoka.

Službeno lice može, pod uslovima utvrđenim zakonom, ući u tuđi stan ili druge prostorije i bez odluke suda i izvršiti pretres ako je to neophodno radi hvatanja učinioca krivičnog djela ili radi spasavanja ljudi i imovine.

Član 25

Zajamčena je sloboda misli i opredjeljenja, savjesti i uvjerenja, kao i javnog izražavanja mišljenja.

Član 26

Zajamčena je sloboda štampe i drugih sredstava javnog obavještavanja.

Slobodno je osnivanje novinskih i izdavačkih preduzeća, izdavanje novina i javno obavještavanje drugim sredstvima u skladu sa zakonom.

Cenzura štampe i drugih vidova javnog obavještavanja je zabranjena.

Sredstva javnog obavještavanja dužna su da blagovremeno, istinito i objektivno obavještavaju javnost.

Jamči se pravo na ispravku neistinitog obavještavanja kojim se povređuje nečije pravo ili na zakonu zasnovani interes, kao i pravo na naknadu štete nastale po tom osnovu.

---

pogledati Amandman XLIII

Član 27

Naučno, kulturno i umjetničko stvaranje je slobodno.

Zajamčena je zaštita moralnih i imovinskih prava po osnovu naučnog, kulturnog, umjetničkog i drugog intelektualnog stvaralaštva.

Član 28

Jamči se sloboda vjeroispovijesti.

Vjerske zajednice su jednake pred zakonom slobodne u vršenju vjerskih poslova i vjerskih obreda, mogu osnivati vjerske škole i izvoditi vjersku nastavu u svim školama svih stepena obrazovanja,

baviti se privrednim i drugim djelatnostima, primati poklone, stvarati zadužbine i njima upravljati, u skladu sa zakonom.

Srpska pravoslavna crkva je crkva srpskog naroda i drugih naroda pravoslavne vjere.

---

pogledati Amandman LXXII

Član 29

Građanin koji je navršio 18 godina života ima pravo da bira i da bude biran.

Biračko pravo je opšte i jednako, izbori su neposredni, a glasanje tajno.

Biračko pravo na osnovu člana 29. stiče se nakon prethodnog prebivališta u određenom mestu u trajanju koje se utvrđuje zakonom.

---

pogledati Amandman LVII

Član 30

Građani imaju pravo na mirno okupljanje i javni protest.

Sloboda okupljanja može se zakonom ograničiti samo radi zaštite bezbjednosti ljudi i imovine.

Član 31

Zajamčena je sloboda političkog organizovanja i djelovanja u skladu sa zakonom.

Zabranjeno je političko organizovanje i djelovanje usmjereno na ugrožavanje demokratije, narušavanje integriteta Republike, kršenje Ustavom zajamčenih sloboda i prava i raspirivanje nacionalne, rasne ili vjerske mržnje i netrpeljivosti.

Član 32

Građani imaju pravo da javno iznose mišljenje o radu državnih i drugih organa i organizacija, da im podnose predstavke, peticije i prijedloge i da na njih dobiju odgovor.

Niko ne može biti pozvan na odgovornost niti trpjeti druge štetne posljedice zbog javno izraženog mišljenja o radu državnih organa ili

stavova iznesenih u predstavci, peticiji i prijedlogu, osim ako je time učinio krivično djelo.

Član 33

Građani imaju pravo da učestvuju u obavljanju javnih poslova i da pod jednakim uslovima budu primljeni u javnu službu.

Član 34

Građaninu se garantuje sloboda izražavanja nacionalne pripadnosti i kulture i pravo upotrebe svog jezika i pisma.

Niko nije dužan da se izjašnjava o svojoj nacionalnoj pripadnosti.

---

pogledati Amandman LVII

Član 35

Čovjek ima pravo na zdravu životnu sredinu. Svako je, u skladu sa zakonom, dužan da u okviru svojih mogućnosti štiti i unapređuje životnu sredinu.

Član 36

Porodica, majka i dijete imaju posebnu zaštitu.

Brak i odnosi u braku i porodici uređuju se zakonom.

Pravo je čovjeka da slobodno odlučuje o rađanju djece.

Roditelji imaju pravo i dužnost da se staraju o podizanju i vaspitanju svoje djece.

Djeca su dužna da se staraju o svojim roditeljima kojima je potrebna pomoć.

Djeca rođena van braka imaju jednaka prava i dužnosti kao i djeca rođena u braku.

Maloljetnici o kojima se roditelji ne staraju, kao i lica koja nisu u mogućnosti da se sama staraju o sebi i zaštiti svojih prava i interesa, imaju posebnu zaštitu.

Član 37

Svako ima pravo na zaštitu zdravlja.

Zajamčeno je pravo na zdravstvenu zaštitu, u skladu sa zakonom.

Djeca, trudnice i stara lica imaju pravo na zdravstvenu zaštitu iz javnih prihoda, a druga lica pod uslovima utvrđenim zakonom.

Član 38

Svako ima pravo na školovanje pod jednakim uslovima.

Osnovno školovanje je obavezno i besplatno.

Svakome je pod jednakim uslovima dostupno srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje.

Građani mogu osnivati privatne škole, u skladu sa zakonom.

---

pogledati Amandman XLIII

Član 39

Svako ima pravo na rad i slobodu rada.

Prinudni rad je zabranjen.

Svako je slobodan u izboru zanimanja i zaposlenja i pod jednakim uslovima mu je dostupno radno mjesto i funkcija.

Zaposlenima može prestati radni odnos protivno njihovoj volji na način i pod uslovima koji su utvrđeni zakonom i kolektivnim ugovorom.

Svako po osnovu rada ima pravo na zaradu, u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom.

Član 40

Zaposleni imaju pravo na ograničeno radno vrijeme, dnevni i sedmični odmor, te plaćeni godišnji odmor i odsustva, u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom.

Zaposleni imaju pravo na zaštitu na radu, u skladu sa zakonom.

Omladina, žene i invalidi imaju posebnu zaštitu.

Član 41

Zajamčena je sloboda sindikalnog organizovanja i djelovanja.

Član 42

Zaposleni imaju pravo na štrajk, pod uslovima utvrđenim zakonom.

Član 43

Pravo zaposlenih i članova njihovih porodica na socijalnu sigurnost i socijalno osiguranje uređuje se zakonom i kolektivnim ugovorom.

Jamči se, pod uslovima utvrđenim zakonom, pravo na materijalno obezbjeđenje za vrijeme privremene nezaposlenosti.

Građanima koji su djelimično sposobni za rad obezbjeđuju se osposobljavanje za odgovarajući posao i uslovi za njihovo zapošljavanje, u skladu sa zakonom.

Republika obezbjeđuje pomoć i socijalnu sigurnost građanima koji su nesposobni za rad i nemaju sredstva za izdržavanje.

Član 44

Stranci imaju ljudska prava i slobode utvrđene ustavom i druga prava utvrđena zakonom i međunarodnim ugovorima.

---

pogledati Amandman LXXIII

Član 45

Svako je dužan da se pridržava Ustava i zakona.

Svako je dužan da savjesno i odgovorno vrši povjerenu mu javnu funkciju.

Član 46

Svako je dužan da drugom pruži pomoć u nevolji i da učestvuje u otklanjanju opšte opasnosti.

Član 47

(brisano)

---

pogledati Amandman LVII

Član 48

Prava i slobode zajamčeni ovim ustavom ne mogu se oduzeti ni ograničiti.

Obezbjeđuje se sudska zaštita sloboda i prava zajamčenih ovim ustavom.

Ko se ogriješio o ljudska prava i osnovne slobode zajamčene ovim ustavom, lično je odgovoran za to i ne može se pravdati ničijim naređenjem.

Član 49

Slobode i prava se ostvaruju, a dužnosti ispunjavaju neposredno na osnovu ustava, osim kada je Ustavom predviđeno da se uslovi za ostvarivanje pojedinih od njih utvrđuju zakonom.

Zakonom se može propisati način ostvarivanja pojedinih prava i sloboda samo kada je to neophodno za njihovo ostvarivanje.

* * *

U slučaju različitosti u odredbama o pravima i slobodama između Ustava Republike Srpske i Ustava Bosne i Hercegovine, primenjuju se one odredbe koje su za pojedinca povoljnije.

Odredbe članova 10., 21., 30., 32., 33., 34., 38. i 43. Ustava o pravima i slobodama građana tretiraju se kao odredbe o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i odnose se na sve, a ne samo na građane.

Odredbe članova 13., 22., 23., 24., 25., 26., 28. i 30. Ustava o pravima i slobodama ostvarivaće se u skladu sa odgovarajućim odredbama članova 8. do 11. Evropske konvencije i zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

---

pogledati Amandman LVII

III - EKONOMSKO I SOCIJALNO UREĐENjE

Član 50

Ekonomsko i socijalno uređenje zasniva se na ravnopravnosti svih oblika svojine i slobodnom privređivanju, samostalnosti preduzeća i drugih oblika privređivanja u sticanju i raspodjeli dobiti i slobodnom kretanju robe, rada i kapitala u Republici kao jedinstvenom privrednom prostoru.

Član 51

Republika mjerama ekonomske i socijalne politike podstiče ekonomski razvoj i povećanje socijalnog blagostanja građana.

Član 52

Slobodno preduzetništvo može se zakonom ograničiti radi zaštite interesa Republike, čovjekove okoline, zdravlja i bezbjednosti ljudi.

Zabranjeni su monopoli.

Član 53

Republika obezbjeđuje zaštitu potrošača.

Član 54

Svi oblici svojine imaju jednaku pravnu zaštitu.

Član 55

Jamči se pravo nasleđivanja, u skladu sa zakonom.

Član 56

Zakonom se može ograničiti ili oduzeti pravo svojine, uz pravičnu naknadu.

Za vreme ratnog stanja, neposredne ratne opasnosti ili vanrednog stanja zakonom se može ograničiti raspolaganje ili utvrditi poseban način korišćenja dela sredstava pravnih i fizičkih lica.

---

pogledati Amandman XXXI

Član 57

Strana lica mogu sticati pravo svojine i prava na osnovu ulaganja kapitala. u skladu sa zakonom.

Svojinska i druga prava stranog ulagača stečena na osnovu uloženog kapitala, ne mogu se ograničiti ili oduzeti zakonom ili drugim propisom.

Jamči se pravo stranom licu da obavlja privrednu ili drugu delatnost i prava po osnovu poslovanja, pod uslovima koji se ne mogu menjati na njegovu štetu.

Stranom ulagaču jamči se slobodno iznošenje dobiti i uloženog kapitala iz Republike.

Zakonom se može, izuzetno, kada to zahteva opšti društveni interes, utvrditi u kojim delatnostima, odnosno područjima, strano lice ne

može osnovati vlastito preduzeće.

---

pogledati Amandman XLVIII

Član 58

Svojinska prava i obaveze nad sredstvima u društvenoj svojini i uslovi pod kojima se ta sredstva prenose u druge oblike svojine uređuju se zakonom.

Sredstva u društvenoj i državnoj svojini mogu se otuđivati, po pravilu, samo po tržišnim kriterijima.

---

pogledati Amandman XXXI

Član 59

Upotreba i iskorišćavanje stvari od posebnog kulturnog, naučnog, umjetničkog ili istorijskog značaja ili od značaja za zaštitu prirode i čovjekove okoline mogu se na osnovu zakona ograničiti, uz punu naknadu vlasniku.

Zakonom se uređuje zaštita, korišćenje unapređivanje i upravljanje dobrima od opšteg interesa, kao i plaćanje naknade za korišćenje dobara od opšteg interesa i gradskog građevinskog zemljišta.

---

pogledati Amandman LXXIV

Član 60

Fizička i pravna lica ostvaruju svojinska prava na nepokretnosti prema njihovoj prirodi i namjeni, u skladu sa zakonom.

Jamči se svojina na poljoprivredno zemljište, a na šume i šumsko zemljište u zakonom utvrđenim granicama.

Član 61

Republika jamči minimum socijalne sigurnosti građana i obezbjeđuje funkcionisanje javnih službi, u skladu sa zakonom.

Finansiranje javnih službi vrši se preko fondova i budžeta, u skladu sa zakonom.

Član 62

Republika i opština budžetom utvrđuju javne prihode i javne rashode.

Sredstva budžeta su porezi, takse i drugi zakonom utvrđeni prihodi.

Član 63

Obaveza plaćanja poreza i drugih dažbina je opšta i utvrđuje se prema ekonomskoj snazi obveznika.

Član 64

Republika štiti i podstiče:

- racionalno korišćenje prirodnih bogatstava u cilju zaštite i poboljšanja kvaliteta života i zaštite i obnove životne sredine u opštem interesu;

- očuvanje i obogaćivanje istorijskog, kulturnog i umjetničkog blaga;

- naučnoistraživački rad;

- štednju u svim njenim oblicima, a posebno štednju koja je usmjerena na privredne aktivnosti i otkup stanova;

- zadruge i zadrugarstvo;

- zanatstvo;

- fizičku kulturu i sport.

Član 65

Zaposleni imaju pravo učešća u upravljanju preduzećem, u skladu sa zakonom.

U upravljanju fondovima i dobrima u državnoj svojini zakonom se obezbjeđuje uticaj građana.

IV - PRAVA I DUŽNOSTI REPUBLIKE

Član 66

Prava i dužnosti Republike vrše Ustavom određeni republički organi.

Ljudska prava i slobode, jednakost pred zakonom, samostalnost i jednak položaj preduzeća i drugih organizacija, ustavni položaj i prava jedinica lokalne samouprave osnova su i mjera ovlašćenja i odgovornosti republičkih organa.

Član 67

Republički organi, u okviru Ustavom utvrđenih prava i dužnosti Republike, utvrđuju politiku, donose i izvršavaju zakone, druge propise i opšte akte, vrše zaštitu ustavnosti i zakonitosti.

Organima i organizacijama u opštinama može se povjeriti izvršavanje zakona i ostalih propisa i opštih akata iz okvira prava i dužnosti Republike.

Zakonom se uređuje odgovornost za izvršavanje zakona, drugih propisa i opštih akata.

Član 68

Republika uređuje i obezbeđuje:

1) integritet, ustavni poredak i teritorijalnu celokupnost Republike,

2) bezbednost,

3) mjere iz svoje nadležnosti za slučaj ratnog stanja i vanrednog stanja koje proglase institucije Bosne i Hercegovine, kao i mjere za slučaj vanrednog stanja koje proglase institucije Republike Srpske.

Odredbe tačke 3. ovog člana se ne odnose na upotrebu vojske i druge mjere iz nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine.

4) ustavnost i zakonitost,

5) ostvarivanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda,

6) svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, njihovih udruženja i komora, ekonomske odnose sa inostranstvom koji nisu preneseni na institucije Bosne i Hercegovine, tržište i planiranje,

7) bankarski i poreski sistem,

8) osnovne ciljeve i pravce privrednog, naučnog, tehnološkog, demografskog i socijalnog razvoja, razvoja poljoprivrede i sela, korišćenja prostora, politiku i mere za usmeravanje razvoja i robne rezerve,

9) kontrolu zakonitosti raspolaganja sredstvima pravnih lica i prikupljanje statističkih i drugih podataka od opšteg interesa,

10) organizaciju, nadležnosti i rad državnih organa,

11) sistem javnih službi,

12) radne odnose, zaštitu na radu, zapošljavanje, socijalno osiguranje i druge oblike socijalne zaštite, zdravstvo, boračku i invalidsku zaštitu, brigu o deci i omladini, obrazovanje, kulturu i zaštitu kulturnih dobara, fizičku kulturu,

13) zaštitu životne sredine,

14) sistem javnog informisanja,

15) međunarodnu saradnju, osim one koja je prenesena institucijama Bosne i Hercegovine,

16) *(brisano)*

17) finansiranje ostvarivanja prava i dužnosti Republike,

18) druge odnose od interesa za Republiku, u skladu sa Ustavom.

Funkcije Republike Srpske utvrđene Amandmanom XXXII na Ustav, ostvaruju se u skladu sa njenim Ustavom, a u sadržaju i obimu u kojima su one utvrđene i kao nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine, ostvaruju se i u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

---

pogledati Amandmane XXXII, XLIX, LVIII, LXXV, CVI i CXV

V - ORGANIZACIJA REPUBLIKE

Član 69

Državna vlast u Republici organizuje se na načelu podjele vlasti.

Ustavotvornu i zakonodavnu vlast ostvaruje Narodna skupština. Zakonodavnu vlast će u Republici Srpskoj vršiti Narodna skupština i Veće naroda. Zakoni i drugi propisi koje izglasa Narodna skupština, a koji se tiču pitanja vitalnog nacionalnog interesa bilo kojeg od konstitutivnih naroda stupaju na snagu tek nakon usvajanja u Veću naroda.

Republiku predstavlja i njeno državno jedinstvo izražava predsednik Republike.

Izvršnu vlast vrši Vlada.

Sudska vlast pripada sudovima.

Zaštitu ustavnosti i zakonitosti obezbjeđuje Ustavni sud.

Od niže navedenih funkcija, najviše dve se mogu popuniti iz reda jednog konstitutivnog naroda ili iz reda Ostalih:

1) predsednik Vlade,

2) predsedavajući Narodne skupštine Republike Srpske,

3) predsedavajući Veća naroda,

4) predsednik Vrhovnog suda,

5) predsednik Ustavnog suda,

6) republički javni tužilac.

---

pogledati Amandmane XXXIII i LXXVI

1. Narodna skupština

Član 70

Narodna skupština:

1. odlučuje o promjeni Ustava;

2. donosi zakone, druge propise i opšte akte;

3. donosi plan razvoja, prostorni plan, budžet i završni račun;

4. utvrđuje teritorijalnu organizaciju Republike;

5. raspisuje republički referendum;

6. raspisuje republički javni zajam i odlučuje o zaduženju Republike;

7. raspisuje izbore za narodne poslanike i za predsjednika Republike;

8. bira, imenuje i razrješava funkcionere, u skladu sa Ustavom i zakonom;

9. vrši kontrolu rada Vlade i drugih organa koji su joj odgovorni, u skladu sa Ustavom i zakonom;

10. daje amnestiju;

11. obavlja i druge poslove, u skladu sa Ustavom i zakonom.

Narodna skupština:

1. bira delegate iz Republike u Veće naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine;

2. ratifikuje sporazume koje Republika zaključi sa državama i međunarodnim organizacijama uz pristanak Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Narodna skupština, u skladu sa Ustavom i zakonom, proglašava:

Vanredno stanje za Republiku ili dio Republike u slučaju ugrožavanja bezbjednosti, usljed elementarnih nepogoda (poplava, zemljotresa i požara), prirodnih katastrofa, epidemija, povreda ljudskih prava i sloboda i normalnog funkcionisanja ustavnih organa Republike.

Odredbe stava 3. ovog člana se ne odnose na upotrebu vojske i druge mjere iz nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine.

Aktima Narodne skupštine, odnosno aktima predsednika Republike ako Narodna skupština ne može da se sastane, za vreme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti mogu se, izuzetno, dok to stanje traje, obustaviti pojedine odredbe Ustava koje se odnose na donošene zakona, drugih propisa i opštih akata i preduzimanje mera republičkih organa i na pojedine ljudske slobode i prava, osim sloboda i prava iz dl. 10,11, 13, 14, 15, 17, 18,19, 20, 24. i 25. Ustava, menjati organizacija i ovlašćenja izvršnih, upravnih i pravosudnih organa i njihov personalni sastav, kao i teritorijalna organizacija u Republici.

Vitalni nacionalni interesi konstitutivnih naroda su definisani na sledeći način:

- ostvarivanje prava konstitutivnih naroda da budu adekvatno zastupljeni u zakonodavnim, izvršnim i pravosudnim organima vlasti;

- identitet jednog konstitutivnog naroda;

- ustavni amandmani;

- organizacija organa javne vlasti;

- jednaka prava konstitutivnih naroda u procesu donošenja odluka;

- obrazovanje, veroispovest, jezik, negovanje kulture, tradicije i kulturno nasleđe;

- teritorijalna organizacija;

- sistem javnog informisanja;

i druga pitanja koja bi se tretirala kao pitanja od vitalnog nacionalnog interesa ukoliko tako smatra 2/3 jednog od klubova delegata konstitutivnih naroda u Veću naroda.

---

pogledati Amandmane XXXIV, XXXV, LIX, LXI, LXXVII i CVII

* * *

a) Procedura za zakone u vezi sa vitalnim interesima kako je definisano u listi iz Amandmana LHHVII.

Zakoni ili drugi propisi ili akti koje izglasa Narodna skupština će se dostaviti i razmatrati od strane Veća naroda ako se isti odnosi na vitalni interes definisan u Amandmanu LXXVII.

Ukoliko više od jednog predsedavajućeg ili potpredsedavajućeg Veća naroda smatra da zakon spada u pitanja od vitalnog interesa definisana u Amandmanu LXXVII zakon će biti uvršten na dnevni red Veća naroda kao pitanje od vitalnog interesa.

Ako samo jedan predsedavajući ili potpredsedavajući tvrdi da zakon spada u pitanja od vitalnog interesa dvotrećinska većina odgovarajućeg kluba može proglasiti da je reč o pitanju sa liste vitalnih interesa. U tom slučaju će se slediti procedura opisana u stavu "b" u daljem tekstu.

Predsedavajući i potpredsedavajući moraju doneti odluku u roku od jedne sedmice.

Ukoliko većina svakog kluba koji ima delegate u Veću naroda glasa za takve zakone ili druge propise ili akte, smatraće se da su oni usvojeni.

Ukoliko se u Veću naroda postigne saglasnost o amandmanima takav zakon, propis ili akt se ponovo podnosi Narodnoj skupštini na odobravanje.

Ukoliko saglasnost nije moguća u Veću naroda ili ukoliko se na predlog amandmana ne dobije saglasnost formiraće se zajednička komisija od predstavnika Narodne skupštine i Veća naroda. Zajednička komisija je sastavljena na paritetnom osnovu i odluke donosi konsenzusom. Zajednička komisija usaglašava tekst zakona.

Ukoliko se tekst zakona usaglasi zakon se smatra usvojenim.

Ukoliko se ne postigne saglasnost, zakon neće biti usvojen, te se isti vraća predlagaču na novi postupak. U tom slučaju predlagač ne može ponovo podneti isti tekst zakona, propisa ili akta.

b) Procedure za zakone koji se odnose na vitalni nacionalni interes ukoliko je odlučeno 2/3 većinom jednog od klubova konstitutivnih naroda u Veću naroda.

U slučaju da 2/3 jednog od klubova konstitutivnih naroda u Veću naroda odluči da se zakon, akt ili propis odnosi na vitalni interes, zakon će razmatrati Veće naroda.

Ukoliko većina svakog kluba zastupljenog u Veću naroda glasa za taj zakon, drugi propis ili akt, isti se smatra usvojenim.

Ukoliko se Veće naroda usaglasi o amandmanima, zakon, propis ili akt se ponovo dostavlja na odobrenje Narodnoj skupštini.

Ukoliko zajednička komisija iz tačke a) ne postigne saglasnost, pitanje se prosleđuje Ustavnom sudu Republike Srpske da donese konačnu odluku da li se predmetni zakon odnosi na vitalni interes jednog od konstitutivnih naroda.

Veće za zaštitu vitalnog interesa pri Ustavnom sudu Republike Srpske odlučuje o prihvatljivosti takvih slučajeva 2/3 većinom u roku od jedne sedmice, a u roku od mesec dana odlučuje o meritumu slučajeva koji se smatraju prihvatljivim.

U slučaju da proceduru prema pokrene 2/3 većina jednog od klubova, potreban je glas najmanje dvojice sudija da bi sud odlučio da se radi o vitalnom interesu.

Ukoliko Sud donese pozitivnu odluku o vitalnom interesu, taj zakon se smatra neusvojenim, te se dokument vraća predlagaču koji treba pokrenuti novu proceduru. U tom slučaju predlagač ne može ponovo dostaviti isti tekst zakona, propisa ili akta.

U slučaju da Sud odluči da se predmetni zakon ne odnosi na vitalni interes, smatra se da je zakon usvojen/biće usvojen prostom većinom.

---

pogledati Amandman LXXXII

Član 71

Narodna skupština ima 83 narodna poslanika.

Izbornim zakonima se utvrđuju izborne jedinice i sistem podele mandata kojima se obezbeđuje da sve opštine budu na odgovarajući način zastupljene u Narodnoj skupštini.

Narodni poslanici se biraju neposredno i tajnim glasanjem.

Izbor i prestanak mandata narodnih poslanika i obrazovanje izbornih jedinica uređuje se zakonom.

Najmanje četiri člana jednog konstitutivnog naroda će biti zastupljeno u Narodnoj skupštini.

Ni jedan poslanik u Narodnoj skupštini/opštinskoj skupštini ne može vršiti funkciju delegata u Veću naroda.

Sastav Veća naroda će biti paritetan, tako da svaki konstitutivni narod ima isti broj zastupnika.

Veće naroda ima po osam članova iz svakog konstitutivnog naroda i četiri člana iz reda Ostalih.

Ostali imaju pravo da ravnopravno učestvuju u postupku većinskog glasanja.

Članove Veća naroda bira odgovarajući klub poslanika u Narodnoj skupštini.

U slučaju da broj članova jednog kluba delegata u Veću naroda bude veći od broja predstavnika u odgovarajućem klubu Narodne skupštine, dodatni broj delegata će birati klub koji će se formirati u tu svrhu iz reda odbornika u skupštinama opština u Republici Srpskoj.

---

pogledati Amandmane XXXVI, LII i LXXVIII

Redakcija je član 71. Ustava pored tač. 2. i 3, dopunila i tač. 4. i 5. Amandmana LHHVIII, imajući u vidu sadržinu pomenutog amandmana.

Član 72

Narodni poslanici se biraju na četiri godine.

Na predlog najmanje 30 narodnih poslanika, Narodna skupština može, dvotrećinskom većinom glasova od ukupnog broja poslanika, skratiti svoj mandat.

Za vreme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti mandat Narodne skupštine se produžava dok to stanje traje.

Narodna skupština ne može skratiti svoj mandat za vreme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti.

U slučaju da Narodna skupština skrati svoj mandat ili bude raspuštena, izbori za novu Narodnu skupštinu moraju se održati u roku od 60 dana od dana donošenja odluke o skraćivanju mandata. Izbore raspisuje predsednik Republike.

Skraćivanjem mandata Narodne skupštine prestaje i mandat Vlade.

Predsednik Republike može, pošto sasluša mišljenje predsednika Vlade i predsednika Narodne skupštine, odlučiti da Narodna skupština bude raspuštena.

Mandat članova Veća naroda traje četiri godine.

Skraćivanjem mandata Narodne skupštine i raspuštanjem Narodne skupštine prestaje i mandat Veća naroda.

---

pogledati Amandmane XXXIX, LX i LXXIX

Član 73

Poslanici u Narodnoj skupštini i članovi Vijeća naroda neće biti krivično ili građanski odgovorni za bilo koji postupak izvršen u okviru njihovih dužnosti u Narodnoj skupštini, odnosno Vijeću naroda.

---

pogledati Amandmane LXXX i XCIX

Član 74

Narodna skupština radi u stalnom zasjedanju.

Sjednice Narodne skupštine saziva i predsjedava im predsjednik Skupštine.

Predsjednik je dužan sazvati sjednicu na zahtjev jedne trećine narodnih poslanika, predsjednika Republike i Vlade.

Član 75

Narodna skupština odlučuje većinom glasova svih narodnih poslanika, ako Ustavom nije predviđena posebna većina.

---

pogledati Amandman XXXVII

Član 76

Pravo predlaganja zakona, drugih propisa i opštih akata imaju predsednik Republike, Vlada, svaki narodni poslanik ili najmanje 3.000 birača.

---

pogledati Amandmane XXXVIII i LXXXI

Član 77

Narodna skupština može odlučiti da o pojedinim pitanjima iz svoje nadležnosti odluku donese nakon prethodnog izjašnjavanja građana na referendumu.

Član 78

Narodna skupština uređuje svoj rad i organizaciju i način ostvarivanja prava i dužnosti poslanika.

Član 79

Narodna skupština ima predsjednika i dva do četiri potpredsjednika koje bira na period od četiri godine.

---

pogledati Amandman CXXII

2. Predsjednik Republike

Član 80

Predsjednik Republike:

1. predstavlja Republiku;

2. predlaže Narodnoj skupštini kandidata za predsjednika Vlade;

3. predlaže Narodnoj skupštini kandidate za predsednika i sudije Ustavnog suda na predlog Visokog sudskog i tužilačkog saveta;

4. Predsednik Republike ukazom proglašava zakon u roku od sedam dana od dana njegovog usvajanja u Narodnoj skupštini. U tom roku predsednik Republike može zahtevati od Narodne skupštine da ponovo odlučuje o zakonu. Predsednik Republike je dužan da proglasi zakon koji je ponovo usvojen u Narodnoj skupštini.

5. daje pomilovanja;

6. dodjeljuje odlikovanja i priznanja utvrđena zakonom;

7. obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom.

Predsednik Republike:

1. obavlja, u skladu sa ovim Ustavom i Ustavom Bosne i Hercegovine i zakonom, poslove iz oblasti bezbjednosti i odnosa Republike sa drugim državama i međunarodnim organizacijama,

2. *(brisano)*

3. Predsjednik Republike ukazom, na prijedlog Vlade, postavlja i opoziva šefove predstavništava Republike Srpske u inostranstvu i predlaže ambasadore i druge međunarodne predstavnike Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske;

4. obrazuje savetodavna tela i stručne službe za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti.

Dva potpredsednika Republike pomažu predsjedniku Republike u obavljanju poslova koje im povjeri predsjednik Republike.

Predsednik ima dva potpredsednika iz različitih konstitutivnih naroda.

Predsednik Republike određuje koji će ga potpredsednik Republike zamenjivati u slučaju privremene sprečenosti da obavlja svoje funkcije.

---

pogledati Amandmane XL, L, LXXXIII, XCIII, CIV, CVIII i CXVI

Član 81

Predsjednik Republike za vrijeme ratnog stanja i vanrednog stanja, kojeg proglase institucije Bosne i Hercegovine, ako Narodna skupština ne može da se sastane, na prijedlog Vlade ili po sopstvenoj

inicijativi i nakon što sasluša mišljenje predsjednika Narodne skupštine, donosi uredbe sa zakonskom snagom i o pitanjima iz nadležnosti Narodne skupštine i imenuje i razrješava funkcionere, koje bira, odnosno imenuje i razrješava Narodna skupština.

Ove uredbe odnosno odluke o imenovanju i razrešenju predsednik Republike podnosi na potvrdu Narodnoj skupštini čim ona bude u mogućnosti da se sastane.

Aktima Narodne skupštine, odnosno aktima predsednika Republike ako Narodna skupština ne može da se sastane, za vreme ratnog stanja koje proglase institucije Bosne i Hercegovine i vanrednog stanja mogu se, izuzetno, dok to stanje traje, obustaviti pojedine odredbe Ustava koje se odnose na donošene zakona, drugih propisa i opštih akata i preduzimanje mera republičkih organa i na pojedine ljudske slobode i prava, osim sloboda i prava iz čl. 10,11, 13, 14, 15, 17, 18,19, 20, 24. i 25. Ustava, menjati organizacija i ovlašćenja izvršnih, upravnih i pravosudnih organa i njihov personalni sastav, kao i teritorijalna organizacija u Republici.

---

pogledati Amandmane XXXV i CIX

Član 82

Predsjednik Republike može tražiti od Vlade da izloži stavove o pojedinim pitanjima od značaja za Republiku, sazvati sjednicu Vlade i staviti na dnevni red pitanje iz njene nadležnosti.

Član 83

Na prvim neposrednim izborima biraće se samo jedan potpredsednik Republike.

Predsednika i potpredsednike Republike biraju građani neposrednim i tajnim glasanjem na vreme od četiri godine.

Isto lice može biti izabrano za predsednika ili potpredsednika Republike najviše dva puta uzastopno.

Predsednik Republike i potpredsednici Republike direktno se biraju sa liste kandidata za predsednika Republike Srpske, tako što je za predsednika izabran kandidat koji ostvari najveći broj glasova, a za

potpredsednike su izabrani kandidati iz druga dva konstitutivna naroda koji imaju najveći broj glasova iza izabranog predsednika Republike.

---

pogledati Amandmane XL, L, LXXXIII i XCII

Član 84

Predsjednik Republike i potpredsjednici Republike prilikom stupanja na dužnost polažu zakletvu pred Narodnom skupštinom.

Član 85

U slučaju neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja, mandat predsjednika Republike produžava se dok takvo stanje traje, odnosno dok se ne stvore uslovi za izbor predsjednika Republike.

Odredbe čl. 85. do 89. Ustava o predsedniku Republike odnose se i na potpredsednika Republike.

---

pogledati Amandmane XL i L

Član 86

(brisano)

---

pogledati Amandmane XL, L i C

Član 87

Predsjedniku Republike prestaje mandat prije isteka vremena na koje je biran u slučaju ostavke ili opoziva.

Odredbe čl. 85. do 89. Ustava o predsedniku Republike odnose se i na potpredsednika Republike.

---

pogledati Amandmane XL i L

Član 88

Predsjednik Republike je odgovoran građanima i oni ga mogu opozvati istim postupkom po kome su ga i izabrali.

Odredbe čl. 85. do 89. Ustava o predsedniku Republike odnose se i na potpredsednika Republike.

_____

pogledati Amandmane XL i L

Član 89

Postupak predlaganja, izbora i opoziva predsjednika Republike uređuje se zakonom.

Odredbe čl. 85. do 89. Ustava o predsedniku Republike odnose se i na potpredsednika Republike.

* * *

Savetodavno telo najviših ustavnih institucija Republike Srpske je Senat.

Senat razmatra litanja od posebnog značaja za politički, nacionalni, ekonomski i kulturni razvoj Republike Srpske i najvišim ustavnim institucijama daje mišljenje o pitanjima iz njihove nadležnosti.

Senat ima do 55 članova koje imenuje predsednik Republike.

Za članove Senata imenuju se istaknute ličnosti iz javnog, naučnog i kulturnog života.

Sednice Senata saziva i predsedava im predsednik Republike.

Organizacija i način funkcionisanja Senata uređuju se zakonom.

_____

pogledati Amandmane LIII i CI

3. Vlada i republička uprava

Član 90

Vlada:

1. predlaže zakone, druge propise i opšte akte;

2. predlaže plan razvoja, prostorni plan, budžet i završni račun;

3. obezbjeđuje provođenje i izvršava zakone, druge propise i opšte akte;

4. donosi uredbe, odluke i druga akta za izvršavanje zakona;

5. daje mišljenje o predlozima zakona, drugih propisa i opštih akata koje Narodnoj skupštini podnosi drugi predlagač:

6. utvrđuje načela za unutrašnju organizaciju ministarstava i drugih republičkih organa uprave i upravnih organizacija, postavlja i razrješava funkcionere u ministarstvima, drugim republičkim organima i upravnim organizacijama;

7. usklađuje i usmjerava rad ministarstava i drugih republičkih organa i upravnih organizacija;

8. vrši nadzor nad radom ministarstava i drugih republičkih organa i upravnih organizacija i ukida ili poništava njihove akte koji su u suprotnosti sa zakonom ili propisom Vlade;

9. obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom i zakonom.

Vlada odlučuje o obrazovanju predstavništava Republike u inostranstvu.

---

pogledati Amandmane XLI i LXII

Član 91

Vlada se bira na period od četiri godine.

Poslije svakog konstituisanja novoizabrane Narodne skupštine bira se nova vlada.

Član 92

Vladu sačinjavaju predsjednik, potpredsjednici i ministri.

Narodni poslanik koji je predložen za predsednika ili potpredsednika Vlade ili ministra ne može učestvovati u odlučivanju o izboru Vlade, a narodni poslanik koji je izabran na te funkcije ne može učestvovati u izglasavanju nepoverenja Vladi, u glasanju o svom razrešenju i o izveštaju Vlade ili ministarstva kojim rukovodi.

Predsednik i potpredsednici Vlade ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda.

Nakon potpunog sprovođenja Aneksa 7. najmanje 15% članova Vlade mora biti iz reda jednog konstitutivnog naroda. Najmanje 35% članova Vlade mora biti iz dva konstitutivna naroda. Jedan član Vlade mora biti iz reda Ostalih.

U prelaznom periodu do potpunog sprovođenja Aneksa 7., Vlada Republike Srpske (predsednik Vlade i 16 ministara) sastoji se od osam ministara iz reda srpskog, pet iz reda bošnjačkog i tri iz reda hrvatskog naroda. Jednog ministra iz reda Ostalih može imenovati predsednik Vlade iz kvote najbrojnijeg konstitutivnog naroda.

Vlada ima predsednika Vlade, koji ima dva zamenika iz različitih konstitutivnih naroda, koji se biraju iz reda ministara.

---

pogledati Amandmane XLI i LXXXIV

Član 93

Kandidat za predsjednika Vlade izlaže Narodnoj skupštini program Vlade i predlaže njen sastav.

Vlada je izabrana ako je za njen izbor glasala većina od ukupnog broja narodnih poslanika.

Član 94

Vlada i članovi Vlade odgovaraju Narodnoj skupštini.

Narodna skupština može izglasati nepovjerenje Vladi.

Prijedlog za izglasavanje nepovjerenja Vladi može podnijeti najmanje 20 narodnih poslanika.

Vlada može postaviti pitanje svog povjerenja u Narodnoj skupštini.

Predsjednik Vlade može predložiti Narodnoj skupštini razrješenje člana Vlade.

Odluka o razrješenju Vlade ili člana Vlade smatra se usvojenom ako je za nju glasala većina od ukupnog broja narodnih poslanika.

Vlada i član Vlade mogu Narodnoj skupštini podnijeti ostavku.

Ostavka ili razrješenje predsjednika Vlade povlači ostavku Vlade.

Vlada kojoj je izglasano nepovjerenje, koja je podnijela ostavku ili kojoj je prestao mandat zbog raspuštanja Narodne skupštine, ostaje na dužnosti do izbora nove Vlade.

Predsednik Republike predlaže kandidata za predsednika Vlade uroku od 10 dana od dana usvajanja ostavke, izglasavanja nepoverenja ili prestanka mandata prethodnoj Vladi zbog raspuštanja

ili skraćivanja mandata Narodne skupštine, a nova Vlada mora biti izabrana u roku od 40 dana od dana predlaganja kandidata za predsednika nove Vlade.

Za vreme trajanja mandata Vlade, predsednik Vlade može, na osnovu mišljenja predsednika Republike i predsednika Narodne skupštine, vršiti promene u sastavu Vlade, o čemu obaveštava Narodnu skupštinu.

Ako oceni da je došlo do krize u funkcionisanju Vlade, predsednik Republike može, na inicijativu najmanje 20 poslanika i pošto sasluša mišljenje predsednika Narodne skupštine i predsednika Vlade, zatražiti od predsednika Vlade da podnese ostavku. Ukoliko predsednik Vlade odbije da podnese ostavku, predsednik Republike ga može razrešiti.

Narodna skupština može za vreme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti izglasati nepoverenje Vladi većinom glasova na sednici kojoj prisustvuje većina poslanika.

---

pogledati Amandman XLI

Član 95

(brisano)

---

pogledati Amandman CII

Član 96

Organizacija i način rada Vlade uređuju se Zakonom.

Član 97

Poslove državne uprave obavljaju ministarstva i drugi republički organi uprave.

Ministarstva i drugi republički organi uprave provode zakone i druge propise i opšte akte Narodne skupštine i Vlade, kao i akte predsjednika Republike, rješavaju u upravnim stvarima, vrše upravni nadzor i obavljaju druge upravne poslove utvrđene zakonom.

Ministarstva i drugi republički organi uprave su samostalni u vršenju Ustavom i zakonom određenih nadležnosti.

Određena upravna ovlašćenja zakonom se mogu povjeriti preduzećima i drugim organizacijama.

Konstitutivni narodi i grupa Ostalih će biti proporcionalno zastupljeni u javnim institucijama u Republici Srpskoj.

Kao ustavni princip, takva proporcionalna zastupljenost će se bazirati na popisu iz 1991. godine, dok se Aneks 7. u potpunosti ne sprovede, u skladu sa Zakonom o državnoj službi Bosne i Hercegovine. Ovaj opšti princip će se precizirati entitetskom zakonima. Ti zakoni će utvrditi konkretne rokove i regulisaće gore pomenuti princip u skladu sa regionalnom etničkom strukturom entiteta.

"Javne institucije", kao što je to pomenuto u gornjem tekstu, su ministarstva u Vladi Republike Srpske, opštinski organi vlasti, okružni sudovi u Republici Srpskoj, kao i opštinski sudovi u Republici Srpskoj.

_____

pogledati Amandman LXXXV

4. Narodna banka

Član 98

(brisano)

_____

pogledati Amandman LXXXVI

5. Služba za platni promet i finansijsku kontrolu

Član 99

(brisano)

_____

pogledati Amandman LXXXVII

VI - TERITORIJALNA ORGANIZACIJA

Član 100

Teritorijalna organizacija Republike uređuje se zakonom.

Član 101

(brisano)

_____

pogledati Amandman XXXII

Član 102

Opština preko svojih organa u skladu sa zakonom:

1. donosi program razvoja, urbanistički plan, budžet i završni račun,

2. uređuje i obezbjeđuje obavljanje komunalnih djelatnosti.

3. uređuje i obezbjeđuje korišćenje gradskog građevinskog zemljišta i poslovnog prostora,

4. stara se o izgradnji, održavanju i korišćenju lokalnih puteva, ulica i drugih javnih objekata od opštinskog značaja,

5. stara se o zadovoljavanju potreba građana u kulturi, obrazovanju, zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti, fizičkoj kulturi, informisanju, zanatstvu, turizmu i ugostiteljstvu, zaštiti životne sredine i drugim oblastima,

6. izvršava zakone, druge propise i opšte akte Republike čije izvršavanje je povjereno opštini, obezbjeđuje izvršavanje propisa i opštih akata opštine,

7. obrazuje organe, organizacije i službe za potrebe opštine i uređuje njihovu organizaciju i poslovanje,

8. obavlja i druge poslove utvrđene Ustavom, zakonom i statutom opštine.

Sistem lokalne uprave uređuje se zakonom.

Zakonom se može povjeriti vršenje poslova lokalne uprave u gradu.

Član 103

Gradu i opštini pripadaju prihodi utvrđeni zakonom i sredstva za obavljanje povjerenih poslova.

VII - ODBRANA

Član 104

Pravo je i dužnost svih građana da brane i štite teritoriju i ustavni poredak Bosne i Hercegovine i Republike Srpske.

_____

pogledati Amandmane LXIII, CX i CXVII

Član 105

(brisano)

_____

pogledati Amandmane CXI i CXVIII

Član 106

(brisano)

_____

pogledati Amandmane CV, CXII i CXIX

Član 107

(brisano)

_____

pogledati Amandman CXIII

VIII - USTAVNOST I ZAKONITOST

Član 108

Zakoni, statuti, drugi propisi i opšti akti moraju biti u saglasnosti sa Ustavom.

Propisi i drugi opšti akti moraju biti u saglasnosti sa zakonom.

Član 109

Zakoni, drugi propisi i opšti akti stupaju na snagu najranije osmog dana od dana objavljivanja, osim ako iz naročito opravdanih razloga nije predviđeno da ranije stupe na snagu.

Prije stupanja na snagu, zakoni, drugi propisi i opšti akti državnih organa objavljuju se u odgovarajućem službenom glasilu.

Član 110

Zakoni, drugi propisi i opšti akti ne mogu imati povratno dejstvo.

Samo se zakonom može odrediti da pojedine njegove odredbe, ako to zahtijeva opšti interes utvrđen u postupku donošenja zakona, imaju povratno dejstvo.

Kažnjiva djela utvrđuju se i kazne za njih izriču prema zakonu, odnosno prema drugom propisu, koji je važio u vrijeme izvršenja djela, osim ako je novi zakon, odnosno propis, blaži za učinioca.

Član 111

Državni organi i organizacije koje vrše javna ovlašćenja mogu u pojedinačnim stvarima rješavati o pravima i obavezama građana ili primjenjivati mjere prinude i ograničenja, samo u zakonom propisanom postupku u kome je svakome data mogućnost da brani svoja prava i interes i da protiv donesenog akta izjavi žalbu, odnosno upotrijebi drugo zakonom predviđeno pravno sredstvo.

Član 112

Svakome je zajamčeno pravo da u postupku pred sudom ili drugim državnim organom ili organizacijom koja u vršenju javnih ovlašćenja rješava o njegovim pravima i dužnostima, upotrebljava svoj jezik i da se upoznaje sa činjenicama na svom jeziku.

Član 113

Protiv pojedinačnih akata sudova, upravnih i drugih državnih organa, kao i organizacija koje vrše javna ovlašćenja, donesenih u prvom stepenu, može se izjaviti žalba nadležnom organu.

Zakonom se, izuzetno, može isključiti žalba, ako je na drugi način obezbijeđena zaštita prava i zakonitosti.

O zakonitosti konačnih pojedinačnih akata, kojima državni organi i organizacije koje vrše javna ovlašćenja rješavaju o pravima ili obavezama, odlučuje sud u upravnom sporu, ako za određenu stvar nije zakonom predviđena druga sudska zaštita.

Samo zakonom se može, izuzetno, u određenim vrstama upravnih stvari, isključiti upravni spor.

Član 114

Vlada Republike ima pravo da do odluke Ustavnog suda obustavi od izvršenja propis, opšti ili pojedinačni akt, za koje smatra da su protivustavni ili protivzakoniti.

Republika ima pravo i dužnost da putem republičkih organa neposredno obezbijedi izvršavanje zakona i drugih propisa ukoliko ih

organi i organizacije u Republici ne bi izvršavali.

IX - USTAVNI SUD

Član 115

Ustavni sud:

1. odlučuje o saglasnosti zakona, drugih propisa i opštih akata sa Ustavom;

2. odlučuje o saglasnosti propisa i opštih akata sa zakonom;

3. rješava sukob nadležnosti između organa zakonodavne, izvršne i sudske vlasti;

4. rješava sukob nadležnosti između organa Republike, grada i opštine;

5. odlučuje o saglasnosti programa, statuta i drugih opštih akata političkih organizacija sa Ustavom i zakonom.

Ustavni sud prati pojave od interesa za ostvarivanje ustavnosti i zakonitosti, obaveštava najviše ustavne organe Republike o stanju i problemima u toj oblasti i daje im mišljenja i predloge za donošenje zakona i preduzimanje drugih mera radi obezbeđenja ustavnosti i zakonitosti i zaštite sloboda i prava građana, organizacija i zajednica.

Ustavni sud može ocenjivati ustavnost zakona i ustavnost i zakonitost propisa i opštih akata koji su prestali da važe, ako od prestanka važenja do pokretanja postupka nije proteklo više od jedne godine.

Ustavni sud:

1) odlučuje o saglasnosti zakona, drugih propisa i opštih akata Narodne skupštine sa odredbama Ustava o zaštiti vitalnih interesa konstitutivnih naroda.

Ustavni sud odlučuje o pitanjima imuniteta, koja proističu iz zakona kojima se uređuje imunitet u Republici Srpskoj.

---

pogledati Amandmane XLII, XLIII, LXXXVIII, CIII i CXXI

Član 116

Ustavni sud Republike Srpske ima devet članova.

Veće za zaštitu vitalnog interesa Ustavnog suda Republike Srpske osniva se kako bi odlučivalo o pitanjima vitalnog interesa u proceduri opisanoj u Amandmanu LHHHII. Ovo veće razmatra sva pitanja koja su od vitalnog interesa.

Veće za zaštitu vitalnog interesa sastoji se od sedam članova, dva iz svakog konstitutivnog naroda i jedan član iz reda Ostalih. Sudije bira Narodna skupština Republike Srpske i Veće naroda.

---

pogledati Amandmane LXXXVIII, CXX i CXXI

Član 117

Sudija Ustavnog suda ne može vršiti nikakvu drugu javnu funkciju.

Predsednik i sudije Ustavnog suda uživaju imunitet kao i narodni poslanici. O imunitetu odlučuje Ustavni sud.

---

pogledati Amandman XLII

Član 118

Sudiji Ustavnog suda prestaje funkcija kada to sam zatraži.

Sudija Ustavnog suda se razrešava dužnosti kada bude osuđen za krivično delo koje ga čini nedostojnim za obavljanje funkcije, kada trajno izgubi sposobnost da obavlja funkciju, kao i iz drugih razloga utvrđenih Ustavom i zakonom.

---

pogledati Amandman XLII

Član 119

Odluke Ustavnog suda su opšteobavezne i izvršne na teritoriji Republike.

Izvršenje odluka Ustavnog suda obezbjeđuje Vlada.

---

pogledati Amandman LXIV

Član 120

Postupak pred Ustavnim sudom, pravno dejstvo njegovih odluka i druga pitanja njegove organizacije i rada uređuju se zakonom.

Svako može dati inicijativu za pokretanje postupka za ocenjivanje ustavnosti i zakonitosti.

Postupak pred Ustavnim sudom mogu, bez ograničenja, pokrenuti predsednik Republike, Narodna skupština i Vlada, a ostali organi, organizacije i zajednice pod uslovima utvrđenim zakonom.

Ustavni sud može i sam pokrenuti postupak za ocenjivanje ustavnosti i zakonitosti.

Kad Ustavni sud utvrdi da zakon nije u saglasnosti sa Ustavom ili da drugi propis ili opšti akt nije u saglasnosti sa Ustavom ili zakonom, taj zakon, drugi propisi ili opšti akt prestaje da važi danom objavljivanja odluke Ustavnog suda.

---

pogledati Amandman XLII

X - SUDOVI I JAVNA TUŽILAŠTVA

Član 121

Sudsku vlast vrše sudovi.

Sudovi su samostalni i nezavisni i sude na osnovu Ustava i zakona.

Sudovi štite ljudska prava i slobode, utvrđena prava i interese pravnih subjekata i zakonitosti.

Član 121a

Sudstvo je samostalno i nezavisno od izvršne i zakonodavne vlasti u Republici Srpskoj.

Visoki sudski i tužilački savet Republike Srpske obezbeđuje samostalnost, nezavisnost, nepristrasnost, stručnost i efikasnost sudstva i tužilačke funkcije u Republici Srpskoj. Nadležnosti Visokog sudskog i tužilačkog saveta, između ostalog, uključuju imenovanje, sprovođenje disciplinskog postupka i razrešenje sudija, osim sudija Ustavnog suda Republike Srpske, i obuhvataju i javne tužioce i zamenike javnih tužilaca u Republici Srpskoj. Sastav i dodatne nadležnosti Visokog sudskog i tužilačkog saveta utvrđuju se zakonom.

---

pogledati Amandman XCIV

Član 122

Osnivanje, nadležnost, organizacija i postupak pred sudovima utvrđuju se zakonom.

Član 123

Vrhovni sud Republike, kao najviši sud u Republici obezbjeđuje jedinstvenu primjenu zakona.

Član 124

Raspravljanje pred sudom je javno.

Javnost se može isključiti u slučajevima pred viđenim zakonom radi zaštite posebnih interesa Republike, čuvanja tajne, zaštite morala, interesa maloljetnika, privatnog života učesnika u postupku i radi zaštite drugih opštih interesa.

Član 125

Sud sudi u vijeću.

Zakonom se uređuje u kojim stvarima sudi sudija pojedinac.

U suđenju učestvuju i sudije porotnici na način utvrđen zakonom.

Zakonom se može propisati da u određenim sudovima i u određenim stvarima u suđenju učestvuju samo sudije.

Član 126

Niko ko učestvuje u suđenju ne može biti pozvan na odgovornost u krivičnom ili građanskom postupku za mišljenje izraženo prilikom donošenja sudske odluke, a u postupku pokrenutom zbog krivičnog djela učinjenog u vršenju sudijske funkcije, ne može biti pritvoren bez odobrenja Visokog sudskog i tužilačkog saveta.

---

pogledati Amandman XCV

Član 127

Sudije, osim rezervnih sudija, imenuju se doživotno, ukoliko ovim ustavom nije drugačije utvrđeno, osim ako ne podnesu ostavku, ako se ne penzionišu ili ne budu razrešeni s razlogom od strane Visokog sudskog i tužilačkog saveta u skladu sa zakonom. Sudijama isto tako može izuzetno prestati sudijska funkcija kao rezultat procesa odabira

nakon reorganizacije sudova za vreme prelaznog perioda, kako se utvrđuje zakonom kojim se osniva Visoki sudski i tužilački savet Republike Srpske. Navršenje starosne dobi propisane za obavezan odlazak u penziju za sudije utvrđuje se zakonom. Uslovi obavljanja funkcije za sudije, uključujući i imunitet, utvrđuju se zakonom. Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vreme vršenja sudijske funkcije, osim kao posledica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

Sudija ne može vršiti javnu funkciju niti bilo kakav posao koji donosi zaradu a koji su zakonom utvrđeni kao nespojivi sa sudijskom funkcijom.

---

pogledati Amandman XCVI

Član 128

Javno tužilaštvo je samostalan državni organ koji goni učinioce krivičnih i drugih po zakonu kažnjivih djela i ulaže pravna sredstva radi zaštite zakonitosti.

Osnivanje, organizacija i nadležnosti javnog tužilaštva uređuju se zakonom.

Javno tužilaštvo vrši svoju funkciju na osnovu Ustava i zakona.

Član 129

Javni tužioci i zamenici javnih tužilaca imenuju se na period utvrđen zakonom, osim ako ne podnesu ostavku, ako se ne penzionišu ili ne budu razrešeni s razlogom od strane Visokog sudskog i tužilačkog saveta u skladu sa zakonom. Javnim tužiocima i zamenicima javnih tužilaca može izuzetno prestati funkcija kao rezultat procesa odabira nakon reorganizacije javnih tužilaštava za vreme prelaznog perioda, kako se utvrđuje zakonom kojim se osniva Visoki sudski i tužilački savet. Navršenje starosne dobi propisane za obavezan odlazak u penziju za javne tužioce i zamenike javnih tužilaca utvrđuje se zakonom. Uslovi obavljanja funkcije za javne tužioce i zamenike javnih tužilaca, uključujući i imunitet, utvrđuju se zakonom.

Javni tužilac ili zamenik javnog tužioca ne može obavljati službu ili bilo kakav posao koji donosi zaradu a koji su zakonom utvrđeni kao nespojivi sa njegovom funkcijom.

---

pogledati Amandman XCVII

Član 130

Sudije, uključujući i predsednike sudova, javne tužioce i zamenike javnih tužilaca odabira, imenuje, sprovodi disciplinski postupak protiv i razrešava Visoki sudski i tužilački savet u skladu sa zakonom.

---

pogledati Amandman XCVIII

Član 131

Advokatura je samostalna i nezavisna djelatnost i služba koja pruža pravnu pomoć.

Organizacija i rad advokature uređuju se zakonom.

XI - PROMJENA USTAVA

Član 132

Prijedlog da se pristupi promjeni Ustava Republike mogu podnijeti predsjednik Republike, Vlada i najmanje 30 poslanika Narodne skupštine.

O prijedlogu da se pristupi promjeni Ustava odlučuje Narodna skupština većinom glasova narodnih poslanika.

Član 133

Nacrt akta o promjeni Ustava utvrđuje Narodna skupština većinom glasova od ukupnog broja narodnih poslanika.

Nacrt akta o promjeni Ustava stavlja se na javnu raspravu.

Član 134

Nakon provedene javne rasprave o nacrtu akta o promjeni Ustava, Komisija za ustavna pitanja Narodne skupštine utvrđuje prijedlog akta o promjeni Ustava.

Član 135

O predlogu akta o promeni Ustava odlučuju Narodna skupština i Veće naroda.

Promena Ustava usvojena je ako za nju glasa najmanje dve trećine od ukupnog broja narodnih poslanika i većina članova Veća naroda iz svakog konstitutivnog naroda i Ostalih.

Ako promjena Ustava ne bude usvojena, prijedlog za promjenu po istom pitanju ne može se ponoviti prije isteka tri mjeseca od dana kada je prijedlog odbijen.

---

pogledati Amandman LXXXIX

Član 136

Akt o promjeni Ustava proglašava Narodna skupština.

Član 137

Ustav Republike može se mijenjati ustavnim amandmanima.

U slučaju ratnog stanja ili neposredne ratne opasnosti Narodna skupština može utvrditi prijedlog promjene Ustava i usvojiti ustavne amandmane na istom zasjedanju (bez otvaranja javne rasprave).

XII - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 138

(brisano)

---

pogledati Amandman XC

* * *

Od datuma usvajanja amandmana na Ustave entiteta, Ustavna komisija Republike Srpske (koju je formirao Visoki predstavnik) će se pridržavati principa sadržanih u ovom dokumentu.

Nakon sledećih opštinskih izbora konačan način biranja članova u Veću naroda uređuje Narodna skupština i Veće naroda.

---

pogledati Amandman XCI

Član 138a

Kao izuzetak od principa iz člana 127. ovog ustava, plata i / ili druge naknade sudiji mogu biti umanjeni zakonom donesenim do 10. januara 2006. godine.

Umanjenje iz stava 1. ovog člana može se izvršiti samo jednom.

St. 1. i 2. ovog člana ne mogu se tumačiti tako da je na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno, dozvoljeno neko drugo umanjenje plata i / ili drugih naknada sudiji zaštićenih članom 127. ovog ustava.

---

pogledati Amandman CXIV

Član 139

Ovaj ustav stupa na snagu danom njegovog proglašenja.

Član 140

Za provođenje ovog ustava donijeće se ustavni zakon.

Amandmani XXVI-XLIII
na Ustav Republike Srpske

("Sl. glasnik RS", br. 28/1994)

Ovi amandmani čine sastavni deo Ustava Republike Srpske i stupaju na snagu danom njihovog proglašenja.

Amandman XXVI

1. Polazeći od prirodnog, neotuđivog i neprenosivog prava srpskog naroda na samoopredeljenje na osnovu koga, kao i svaki slobodan i suveren narod, samostalno odlučuje o svom političkom i državnom statusu i obezbeđuje svoj ekonomski, socijalni i kulturni razvoj,

poštujući vekovnu borbu srpskog naroda za slobodu i državnu samostalnost,

izražavajući odlučnost srpskog naroda da stvori suverenu i demokratsku državu, zasnovanu na socijalnoj pravdi, vladavini prava i poštovanju ljudskih prava,

uvažavajući demokratsku i trajnu odluku srpskog naroda iz Republike Srpske da se ujedini sa drugim državama srpskog naroda,

imajući u vidu spremnost srpskog naroda da se zalaže za mir i prijateljske odnose među narodima i državama,

Narodna skupština Republike Srpske, donosi

2. Ovim amandmanom zamenjuje se Preambula Ustava.

Amandman XXVII

1. Republika Srpska je suverena država srpskog naroda. Svi građani Republike su ravnopravni.

2. Ovim amandmanom zamenjuje se član 1. Ustava

Amandman XXVIII

1. Granice Republike utvrđuju se i menjaju na referendumu većinom od dve trećine od ukupnog broja upisanih glasača.

2. Ovim amandmanom zamenjuje se stav 2. člana 2. Ustava.

Amandman XXIX

1. Republika može stupati u konfederacije i slične oblike udruživanja sa drugim državama. Odluka o tome donosi se na referendumu većinom od dve trećine od ukupnog broja upisanih glasača.

2. Ovim amandmanom zamenjuje se član 4. Ustava.

Amandman XXX

1. Građanin Republike ne može biti lišen državljanstva, prognan ili ekstradiran.

2. Ovim amandmanom dopunjava se član 6. Ustava.

Amandman XXXI

1. Za vreme ratnog stanja, neposredne ratne opasnosti ili vanrednog stanja zakonom se može ograničiti raspolaganje ili utvrditi poseban način korišćenja dela sredstava pravnih i fizičkih lica.

2. Sredstva u društvenoj i državnoj svojini mogu se otuđivati, po pravilu, samo po tržišnim kriterijima.

3. Tačkom 1. dopunjuje se član 56, a tačkom 2. zamenjuje stav 2. člana 58. Ustava.

Amandman XXXII

1. Republika uređuje i obezbeđuje:

1) suverenitet, nezavisnost i teritorijalnu celokupnost Republike,

2) odbranu i bezbednost,

3) mere za slučaj ratnog stanja, neposredne ratne opasnosti i vanrednog stanja,

4) ustavnost i zakonitost,

5) ostvarivanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda,

6) svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine, pravni položaj preduzeća i drugih organizacija, njihovih udruženja i komora, ekonomske odnose sa inostranstvom, tržište i planiranje,

7) monetarni, bankarski, devizni, carinski i poreski sistem,

8) osnovne ciljeve i pravce privrednog, naučnog, tehnološkog, demografskog i socijalnog razvoja, razvoja poljoprivrede i sela, korišćenja prostora, politiku i mere za usmeravanje razvoja i robne rezerve,

9) kontrolu zakonitosti raspolaganja sredstvima pravnih lica i prikupljanje statističkih i drugih podataka od opšteg interesa,

10) organizaciju, nadležnosti i rad državnih organa,

11) sistem javnih službi,

12) radne odnose, zaštitu na radu, zapošljavanje, socijalno osiguranje i druge oblike socijalne zaštite, zdravstvo, boračku i invalidsku zaštitu, brigu o deci i omladini, obrazovanje, kulturu i zaštitu kulturnih dobara, fizičku kulturu,

13) zaštitu životne sredine,

14) sistem javnog informisanja,

15) međunarodnu saradnju,

16) saradnju sa srpskim narodom izvan Republike,

17) finansiranje ostvarivanja prava i dužnosti Republike,

18) druge odnose od interesa za Republiku, u skladu sa Ustavom.

2. Ovim amandmanom zamenjuje se član 68. i briše član 101. Ustava.

Amandman XXXIII

1. Republiku predstavlja i njeno državno jedinstvo izražava predsednik Republike.

2. Ovim amandmanom zamenjuje se stav 3. član 69. Ustava.

Amandman XXXIV

1. Narodna skupština:

1) utvrđuje predlog promene granica i predlog stupanja Republike u konfederacije i slične oblike udruživanja sa drugim državama i odlukom verifikuje rezultate referenduma o tim pitanjima,

2) utvrđuje osnove spoljne politike i ratifikuje međunarodne ugovore i sporazume.

2. Ovim amandmanom dopunjuje se član 70. Ustava.

Amandman XXXV

1. Narodna skupština odlučuje o ratu i miru i, u skladu sa zakonom, proglašava:

1) ratno stanje u slučaju oružanog napada na Republiku,

2) neposrednu ratnu opasnost u slučaju postojanja ozbiljne pretnje od izbijanja rata,

3) vanredno stanje za Republiku ili deo Republike u slučaju ugrožavanja bezbednosti, ljudskih prava i sloboda i normalnog funkcionisanja ustavnih organa.

2. U slučaju nemogućnosti da se Narodna skupština sastane, što se konstatuje na osnovu izjave predsednika Narodne skupštine, ratno stanje ili neposrednu ratnu opasnost proglašava predsednik Republike.

Predsednik Republike za vreme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti, ako Narodna skupština ne može da se sastane, na predlog Vlade ili po sopstvenoj inicijativi, i nakon što sasluša mišljenje predsednika Narodne skupštine, donosi uredbe sa zakonskom snagom o pitanjima iz nadležnosti Narodne skupštine i imenuje i razrešava funkcionere koje bira odnosno imenuje i razrešava Narodna skupština.

Ove uredbe odnosno odluke o imenovanju i razrešenju predsednik Republike podnosi na potvrdu Narodnoj skupštini čim ona bude u mogućnosti da se sastane.

3. Aktima Narodne skupštine, odnosno aktima predsednika Republike ako Narodna skupština ne može da se sastane, za vreme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti mogu se, izuzetno, dok to stanje traje, obustaviti pojedine odredbe Ustava koje se odnose na donošene zakona, drugih propisa i opštih akata i preduzimanje mera republičkih organa i na pojedine ljudske slobode i prava, osim sloboda i prava iz čl. 10,11, 13, 14, 15, 17, 18,19, 20, 24. i 25. Ustava, menjati organizacija i ovlašćenja izvršnih, upravnih i pravosudnih organa i njihov personalni sastav, kao i teritorijalna organizacija u Republici.

4. Tačkom 1. dopunjuje se član 70, tačkom 2. zamenjuje stav 2. člana 81. i tačkom 3. dopunjuju čl. 70. i 81. i briše stav 3. člana 49, Ustava.

Amandman XXXVI

1. Narodna skupština ima 140 narodnih poslanika.

2. Izbornim zakonima se utvrđuju izborne jedinice i sistem podele mandata kojima se obezbeđuje da sve opštine budu na odgovarajući način zastupljene u Narodnoj skupštini.

3. Ovim amandmanom zamenjuju se st. 1. i 2. člana 71. Ustava.

Amandman XXXVII

1. Narodna skupština odlučuje većinom glasova svih narodnih poslanika, ako Ustavom nije predviđena posebna većina.

2. Ovim amandmanom zamenjuje se član 75. Ustava.

Amandman XXXVIII

1. Pravo predlaganja zakona, drugih propisa i opštih akata imaju predsednik Republike, Vlada, svaki narodni poslanik ili najmanje 3.000 birača.

Pravo predlaganja zakona, drugih propisa i opštih akata iz oblasti monetarnog, deviznog i kreditnog sistema ima i Narodna banka.

2. Ovim amandmanom zamenjuje se član 76. Ustava.

Amandman XXXIX

1. Na predlog najmanje 30 narodnih poslanika, Narodna skupština može, dvotrećinskom većinom glasova od ukupnog broja poslanika, skratiti svoj mandat.

Za vreme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti mandat Narodne skupštine se produžava dok to stanje traje.

Narodna skupština ne može skratiti svoj mandat za vreme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti.

U slučaju da Narodna skupština skrati svoj mandat, izbori za novu Narodnu skupštinu moraju se održati u roku od 60 dana od dana donošenja odluke o skraćivanju mandata.

Izbore raspisuje predsednik Republike.

Skraćivanjem mandata Narodne skupštine prestaje i mandat Vlade.

2. Ovim amandmanom dopunjuje se član 72. Ustava.

Amandman XL

1. Predsednik Republike:

1) obavlja, u skladu sa Ustavom i zakonom, poslove iz oblasti odbrane, bezbednosti i odnosa Republike sa drugim državama i međunarodnim organizacijama,

2) ukazom, na predlog Vlade, postavlja i opoziva ambasadore i šefove misija Republike u inostranstvu i prima akreditivna i opozivna pisma stranih diplomatskih predstavnika,

3) obrazuje savetodavna tela i stručne službe za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti.

2. Predsednik Republike ukazom proglašava zakon u roku od sedam dana od dana njegovog usvajanja u Narodnoj skupštini. U tom roku predsednik Republike može zahtevati od Narodne skupštine da ponovo odlučuje o zakonu.

Predsednik Republike je dužan da proglasi zakon koji je ponovo usvojen u Narodnoj skupštini.

3. Predsednik Republike određuje koji će ga potpredsednik Republike zamenjivati u slučaju privremene sprečenosti da obavlja

svoje funkcije.

4. Na prvim neposrednim izborima biraće se samo jedan potpredsednik Republike.

5. Predsednika i potpredsednika Republike biraju građani neposrednim i tajnim glasanjem na vreme od pet godina.

Predsednik i potpredsednik Republike biraju se istovremeno, sa iste izborne liste.

Isto lice može biti izabrano za predsednika ili potpredsednika Republike najviše dva puta uzastopno.

6. Odredbe čl. 85. do 89. Ustava o predsedniku Republike odnose se i na potpredsednika Republike.

7. Tačkom 1. dopunjuje se član 80, tačkom 2. zamenjuje tačka 4. stava 1. člana 80, tačkom 3. zamenjuje stav 3. člana 80, tač. 4. i 5. zamenjuje član 83. i tačkom 6. dopunjuju čl. 85. do 89. Ustava.

Amandman XLI

1. Vlada odlučuje o obrazovanju diplomatskih, konzularnih i drugih predstavništava Republike u inostranstvu.

2. Narodni poslanik koji je predložen za predsednika ili potpredsednika Vlade ili ministra ne može učestvovati u odlučivanju o izboru Vlade, a narodni poslanik koji je izabran na te funkcije ne može učestvovati u izglasavanju nepoverenja Vladi, u glasanju o svom razrešenju i o izveštaju Vlade ili ministarstva kojim rukovodi.

3. Predsednik Republike predlaže kandidata za predsednika Vlade uroku od 10 dana od dana usvajanja ostavke, izglasavanja nepoverenja ili prestanka mandata prethodnoj Vladi zbog raspuštanja ili skraćivanja mandata Narodne skupštine, a nova Vlada mora biti izabrana u roku od 40 dana od dana predlaganja kandidata za predsednika nove Vlade.

4. Za vreme trajanja mandata Vlade, predsednik Vlade može, na osnovu mišljenja predsednika Republike i predsednika Narodne skupštine, vršiti promene u sastavu Vlade, o čemu obaveštava Narodnu skupštinu.

5. Ako oceni da je došlo do krize u funkcionisanju Vlade, predsednik Republike može, na inicijativu najmanje 20 poslanika i pošto sasluša mišljenje predsednika Narodne skupštine i predsednika Vlade, zatražiti od predsednika Vlade da podnese ostavku. Ukoliko predsednik Vlade odbije da podnese ostavku, predsednik Republike ga može razrešiti.

Narodna skupština može za vreme ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti izglasati nepoverenje Vladi većinom glasova na sednici kojoj prisustvuje većina poslanika.

6. Tačkom 1. dopunjava se član 90, tačkom 2. zamenjuje stav 2. člana 92, a tač. 3, 4, i 5. dopunjava član 94. Ustava.

Amandman XLII

1. Ustavni sud prati pojave od interesa za ostvarivanje ustavnosti i zakonitosti, obaveštava najviše ustavne organe Republike o stanju i problemima u toj oblasti i daje im mišljenja i predloge za donošenje zakona i preduzimanje drugih mera radi obezbeđenja ustavnosti i zakonitosti i zaštite sloboda i prava građana, organizacija i zajednica.

2. Ustavni sud može ocenjivati ustavnost zakona i ustavnost i zakonitost propisa i opštih akata koji su prestali da važe, ako od prestanka važenja do pokretanja postupka nije proteklo više od jedne godine.

3. Svako može dati inicijativu za pokretanje postupka za ocenjivanje ustavnosti i zakonitosti.

Postupak pred Ustavnim sudom mogu, bez ograničenja, pokrenuti predsednik Republike, Narodna skupština i Vlada, a ostali organi, organizacije i zajednice pod uslovima utvrđenim zakonom.

Ustavni sud može i sam pokrenuti postupak za ocenjivanje ustavnosti i zakonitosti.

4. Kad Ustavni sud utvrdi da zakon nije u saglasnosti sa Ustavom ili da drugi propis ili opšti akt nije u saglasnosti sa Ustavom ili zakonom, taj zakon, drugi propisi ili opšti akt prestaje da važi danom objavljivanja odluke Ustavnog suda.

5. Predsednik i sudije Ustavnog suda uživaju imunitet kao i narodni poslanici. O imunitetu odlučuje Ustavni sud,

6. Sudija Ustavnog suda se razrešava dužnosti kada bude osuđen za krivično delo koje ga čini nedostojnim za obavljanje funkcije, kada trajno izgubi sposobnost da obavlja funkciju, kao i iz drugih razloga utvrđenih Ustavom i zakonom.

7. Tačkama 1. čl 2. dopunjava se član 115, tač. 3. i 4. dopunjava član 120, tačkom 5. zamenjuje stav 2. člana 117. i tačkom 6. zamenjuje stav 2. člana 118. Ustava.

Amandman XLIII

1. U članu 26. stav 2. Ustava reč "neovisnih" zamenjuje se rečju "novinskih".

2. U članu 38. stav 4, Ustava reči: "i učilišta " brišu se.

3. U članu 115. stav 1. tačka 4. Ustava reč "oblasti" briše se.

Amandmani XLIV-LI
na Ustav Republike Srpske

("Sl. glasnik RS", br. 8/1996)

Ovi amandmani čine sastavni deo Ustava Republike Srpske i stupaju na snagu danom njihovog proglašenja.

Amandman XLIV

1. Republika Srpska je država srpskog naroda i svih njenih građana.

2. Ovim amandmanom zamenjuje se Amandman XXVII na Ustav.

Amandman XLV

1. Teritorija Republike je jedinstvena, nedeljiva i neotuđiva.

2. Ovim amandmanom zamenjuje se stav 1. člana 2. Ustava.

Amandman XLVI

1. Republika je suverena u svim pitanjima, osim onih koja su, u zajedničkom interesu, Ustavom Bosne i Hercegovine utvrđena kao nadležnosti njenih institucija.

2. Republika može da uspostavlja specijalne paralelne odnose sa Saveznom Republikom Jugoslavijom i njenim republikama

članicama.

3. Ovim amandmanom zamenjuje se član 3. Ustava i Amandman HHIH na Ustav.

Amandman XLVII

1. Građani Republike imaju državljanstvo Republike Srpske.

2. Ovim amandmanom zamenjuje se stav 1. člana 6. Ustava.

Amandman XLVIII

1. Strana lica mogu sticati pravo svojine i prava na osnovu ulaganja kapitala. u skladu sa zakonom.

2. Svojinska i druga prava stranog ulagača stečena na osnovu uloženog kapitala, ne mogu se ograničiti ili oduzeti zakonom ili drugim propisom.

3. Jamči se pravo stranom licu da obavlja privrednu ili drugu delatnost i prava po osnovu poslovanja, pod uslovima koji se ne mogu menjati na njegovu štetu.

4. Stranom ulagaču jamči se slobodno iznošenje dobiti i uloženog kapitala iz Republike.

5. Zakonom se može, izuzetno, kada to zahteva opšti društveni interes, utvrditi u kojim delatnostima, odnosno područjima, strano lice ne može osnovati vlastito preduzeće.

6. Ovim amandmanom zamenjuje se član 57. Ustava.

Amandman XLIX

1. Funkcije Republike Srpske utvrđene Amandmanom XXXII na Ustav, ostvaruju se u skladu sa njenim Ustavom, a u sadržaju i obimu u kojima su one utvrđene i kao nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine, ostvaruju se i u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

2. Ovim amandmanom dopunjava se Amandman XXXII na Ustav.

Amandman L

1. Predsednik Republike ukazom, na predlog Vlade, postavlja i opoziva šefove predstavništava Republike Srpske u inostranstvu i

predlaže ambasadore i druge međunarodne predstavnike Bosne i Hercegovine iz Republike Srpske.

2. Ovim amandmanom zamenjuje se podtačka 2) tačke 1. Amandmana XI, na Ustav.

Amandman LI

1. Kada se aktima institucija Bosne i Hercegovine ili aktima Federacije Bosne i Hercegovine. protivno Ustavu Republike Srpske i Ustavu Bosne i Hercegovine, narušava ravnopravnost Republike Srpske ili se na drugi način ugrožavaju njena prava i zakoniti interesi, a pri tome nije obezbeđena njihova zaštita, organi Republike donose akte i preduzimaju mere radi zaštite prava i interesa Republike.

2. Ovim amandmanom zamenjuje se član 138. Ustava.

Amandman LII
na Ustav Republike Srpske

("Sl. glasnik RS", br. 13/1996 i 15/1996 - ispr.)

1. Narodna skupština ima 83 narodna poslanika.

2. Ovim amandmanom zamenjuje se tačka 1. Amandmana XXXVI.

Ovaj amandman čini sastavni deo Ustava, a stupa na snagu danom proglašenja.

Amandman LIII
na Ustav Republike Srpske

("Sl. glasnik RS", br. 16/1996)

1. Savetodavno telo najviših ustavnih institucija Republike Srpske je Senat.

Senat razmatra litanja od posebnog značaja za politički, nacionalni, ekonomski i kulturni razvoj Republike Srpske i najvišim ustavnim institucijama daje mišljenje o pitanjima iz njihove nadležnosti.

2. Senat ima do 55 članova koje imenuje predsednik Republike.

Za članove Senata imenuju se istaknute ličnosti iz javnog, naučnog i kulturnog života.

Članovi Senata uživaju imunitet kao i narodni poslanici.

Sednice Senata saziva i predsedava im predsednik Republike.

Organizacija i način funkcionisanja Senata uređuju se zakonom.

3. Ovim Amandmanom dopunjavaju se odredbe Ustava o predsedniku Republike.

Ovaj Amandman čini sastavni deo Ustava Republike Srpske i stupa na snagu danom njegovog proglašenja.

Amandmani LIV-LXV
na Ustav Republike Srpske

("Sl. glasnik RS", br. 21/1996)

Ovi amandmani čine sastavni deo Ustava Republike Srpske i stupaju na snagu danom njihovog proglašenja.

Amandman LIV

1. U Preambuli Ustava treća i četvrta alineja se zamenjuju novim alinejama koje glase:

- "izražavajući odlučnost srpskog naroda da stvori svoju demokratsku državu zasnovanu na socijalnoj pravdi, vladavini prava, poštovanju ljudskog dostojanstva, slobode i jednakosti;

- u želji da obezbedi opšte blagostanje i privredni razvoj putem zaštite privatne svojine i unapređenja tržišne privrede;

- uvažavajući prirodno i demokratsko pravo, volju i odlučnost srpskog naroda iz Republike Srpske da svoju državu svestrano i tesno povezuje sa drugim državama srpskog naroda".

Amandman LV

1. Sporazum o promeni granica između Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine može se izneti na potvrdu putem referenduma u Republici.

2. Ovim amandmanom se zamenjuje Amandman XXVIII i dopunjava Amandman HLV na Ustav.

Amandman LVI

1. Republici pripadaju sve državne funkcije i nadležnosti osim onih koje su Ustavom Bosne i Hercegovine izričito prenesene na njene institucije.

2. Republika može, shodno Ustavu Bosne i Hercegovine, da uspostavlja specijalne paralelne odnose sa Saveznom Republikom Jugoslavijom i njenim republikama članicama.

3. Ovim amandmanom zamenjuje se Amandman HLVI na Ustav.

Amandman LVII

1. U slučaju različitosti u odredbama o pravima i slobodama između Ustava Republike Srpske i Ustava Bosne i Hercegovine, primenjuju se one odredbe koje su za pojedinca povoljnije.

2. Odredbe članova 10., 21., 30., 32., 33., 34., 38. i 43. Ustava o pravima i slobodama građana tretiraju se kao odredbe o ljudskim pravima i osnovnim slobodama i odnose se na sve, a ne samo na građane.

3. Odredbe članova 13., 22., 23., 24., 25., 26., 28. i 30. Ustava o pravima i slobodama ostvarivaće se u skladu sa odgovarajućim odredbama članova 8. do 11. Evropske konvencije i zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

4. U članu 22. Ustava reči "i Jugoslavije" se brišu.

5. Biračko pravo na osnovu člana 29. stiče se nakon prethodnog prebivališta u određenom mestu u trajanju koje se utvrđuje zakonom.

6. Stav Z. člana 34. Ustava se briše.

7. Član 47. Ustava se briše.

8. Stav 2. člana 48. Ustava se briše.

9. Tačkama 1. do 3. dopunjava se poglavlje Ustava o ljudskim pravima i osnovnim slobodama, a tačkama 4. do 8. stavljaju se van snage, menjaju ili dopunjavaju odredbe Ustava navedene u tim tačkama.

Amandman LVIII

1. U podtačci 1) Amandmana HHHII reči "suverenost, nezavisnost" zamenjuje se rečima "integritet, ustavni poredak".

2. U podtačci 6) istog Amandmana iza reči "ekonomske odnose sa inostranstvom" dodaju se reči "koji nisu preneseni na institucije Bosne i Hercegovine".

3. U podtačci 7) istog Amandmana reči "monetarni", "devizni" i "carinski" se brišu.

4. U podtačci 15) istog Amandmana dodaju se reči "osim one koja je prenesena institucijama Bosne i Hercegovine".

5. Ovim amandmanom stavlja se van snage Amandman XXIX i menjaju odnosno dopunjavaju navedene odredbe Amandmana XXXII na Ustav.

Amandman LIX

1. Narodna skupština:

1. bira delegate iz Republike u Veće naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine;

2. ratifikuje sporazume koje Republika zaključi sa državama i međunarodnim organizacijama uz pristanak Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

2. Ovim amandmanom se dopunjava član 70. Ustava i zamenjuje Amandman XXXIV na U stav.

Amandman LX

1. Predsednik Republike može, pošto sasluša mišljenje predsednika Vlade i predsednika Narodne skupštine, odlučiti da Narodna skupština bude raspuštena.

2. U stavu 4. tačka 1. Amandmana HHHIH iza reči "skrati svoj mandat" dodaju se reči "ili bude raspuštena".

3. Ovim amandmanom dopunjava se Amandman HHHIH na Ustav.

Amandman LXI

1. U tačci 1. Amandmana XXXV reči "odlučuje o ratu i miru" se brišu.

2. Ovim amandmanom se menja Amandman XXXV na Ustav.

Amandman LXII

1. U tačci 1. reči "diplomatskih, konzularnih i drugih" se brišu.

2. Ovim amandmanom menja se Amandman LXI na Ustav.

Amandman LXIII

1. U stavu 1. člana 104. Ustava reči "suverenost" i "nezavisnost" se brišu.

2. Ovim amandmanom menja se član 104. Ustava.

Amandman LXIV

1. U stavu 1. člana119. iza reči "izvršne" dodaju se reči "na teritoriji Republike".

2. Ovim amandmanom dopunjava se član 119. Ustava,

Amandman LXV

1. U Amandmanu LI iza reči "organi Republike" dodaju se reči "privremeno do odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, a u slučajevima kada mogu nastupiti neotklonjive štetne posledice".

2. Ovim amandmanom dopunjava se Amandman LI na Ustav.

Amandmani LXVI-XCII
na Ustav Republike Srpske

("Sl. glasnik RS", br. 21/2002, 26/2002 - ispr. i 30/2002 - ispr.)

Amandman LXVI

1. Poštujući volju svojih konstitutivnih naroda i građana da obrazuju i očuvaju Republiku Srpsku i da ustavno uređenje Republike utemelje na poštovanju ljudskog dostojanstva, slobode i jednakosti, nacionalnoj ravnopravnosti, demokratskim institucijama, vladavini prava, socijalnoj pravdi, pluralističkom društvu, garantovanju i zaštiti ljudskih sloboda i prava kao i prava manjinskih grupa u skladu sa međunarodnim standardima, zabrani diskriminacije i uvažavanju pravila tržišne ekonomije;

u želji da obezbedi mir, toleranciju i opšte blagostanje;

u nameri da doprinese razvoju prijateljskih odnosa među narodima i državama;

izražavajući opredeljenost Republike Srpske za potpuno poštovanje i dosledno primenjivanje Opšteg okvirnog sporazuma o miru za Bosnu i Hercegovinu, kojim se nedvosmisleno prihvata, potvrđuje i garantuje ustavno-pravni položaj Republike Srpske, kao jednog od dva entiteta u sastavu Bosne i Hercegovine,

Narodna skupština Republike Srpske donosi

2. Ovim amandmanom zamenjuje se Amandman HHVI i Amandman LIV na Ustav.

Amandman LXVII

1. Republika Srpska je jedinstven i nedeljiv ustavno-pravni entitet.

Republika Srpska samostalno obavlja svoje ustavotvorne, zakonodavne, izvršne i sudske funkcije.

Republika Srpska je jedan od dva ravnopravna entiteta u Bosni i Hercegovini.

Srbi, Bošnjaci i Hrvati, kao konstitutivni narodi, Ostali i građani, ravnopravno i bez diskriminacije učestvuju u vršenju vlasti u Republici Srpskoj.

2. Ovim amandmanom zamenjuje se Amandman XLIV na Ustav.

Amandman LXVIII

1. U tački 1. Amandmana LV reč "granica" zamenjuje se rečima "međuentitetska linija razgraničenja".

2. Ovim amandmanom menja se Amandman LV na Ustav.

Amandman LXIX

1. U alineji 2. člana 5. Ustava iza reči "obezbeđivanju nacionalnih ravnopravnosti" dodaju se reči "i zaštiti vitalnih interesa konstitutivnih naroda".

2. Ovim amandmanom dopunjava se član 5. Ustava.

Amandman LXX

1. Građanin Republike Srpske ne može biti lišen državljanstva.

2. Ovim amandmanom zamenjuje se Amandman HHH na Ustav.

Amandman LXXI

1. Službeni jezici Republike Srpske su: jezik srpskog naroda, jezik bošnjačkog naroda i jezik hrvatskog naroda. Službena pisma su ćirilica i latinica.

2. Ovim amandmanom zamenjuje se stav 1. člana 7. Ustava.

Tekst ovog amandmana utvrđen je Odlukom Visokog predstavnika broj: 150/02.

Amandman LXXII

1. Stav 4. člana 28. Ustava briše se.

2. Ovim amandmanom stavlja se van snage navedena odredba Ustava.

Amandman LXXIII

1. Stav 2. člana 44. Ustava briše se.

2. Ovim amandmanom stavlja se van snage navedena odredba Ustava.

Amandman LXXIV

1. St. 1, 2. i 3. člana 59. Ustava brišu se.

2. Ovim amandmanom stavlja se van snage navedena odredba Ustava.

Amandman LXXV

1. Tačka 16. člana 68. Ustava briše se.

2. Ovim amandmanom stavlja se van snage navedena odredba Ustava.

Amandman LXXVI

1. Zakonodavnu vlast će u Republici Srpskoj vršiti Narodna skupština i Veće naroda. Zakoni i drugi propisi koje izglasa Narodna skupština, a koji se tiču pitanja vitalnog nacionalnog interesa bilo kojeg od konstitutivnih naroda stupaju na snagu tek nakon usvajanja u Veću naroda.

2. Od niže navedenih funkcija, najviše dve se mogu popuniti iz reda jednog konstitutivnog naroda ili iz reda Ostalih:

1) predsednik Vlade,

2) predsedavajući Narodne skupštine Republike Srpske,

3) predsedavajući Veća naroda,

4) predsednik Vrhovnog suda,

5) predsednik Ustavnog suda,

6) republički javni tužilac.

3. Tačkom 1. dopunjava se stav 2. člana 69. Ustava, a tačkom 2. dopunjava se član 69. Ustava.

Amandman LXXVII

Vitalni nacionalni interesi konstitutivnih naroda su definisani na sledeći način:

- ostvarivanje prava konstitutivnih naroda da budu adekvatno zastupljeni u zakonodavnim, izvršnim i pravosudnim organima vlasti;

- identitet jednog konstitutivnog naroda;

- ustavni amandmani;

- organizacija organa javne vlasti;

- jednaka prava konstitutivnih naroda u procesu donošenja odluka;

- obrazovanje, veroispovest, jezik, negovanje kulture, tradicije i kulturno nasleđe;

- teritorijalna organizacija;

- sistem javnog informisanja;

i druga pitanja koja bi se tretirala kao pitanja od vitalnog nacionalnog interesa ukoliko tako smatra 2/3 jednog od klubova delegata konstitutivnih naroda u Veću naroda.

3. Ovim amandmanom dopunjava se član 70. Ustava.

Amandman LXXVIII

1. Najmanje četiri člana jednog konstitutivnog naroda će biti zastupljeno u Narodnoj skupštini.

2. Ni jedan poslanik u Narodnoj skupštini/opštinskoj skupštini ne može vršiti funkciju delegata u Veću naroda.

3. Sastav Veća naroda će biti paritetan, tako da svaki konstitutivni narod ima isti broj zastupnika.

Veće naroda ima po osam članova iz svakog konstitutivnog naroda i četiri člana iz reda Ostalih.

4. Ostali imaju pravo da ravnopravno učestvuju u postupku većinskog glasanja.

5. Članove Veća naroda bira odgovarajući klub poslanika u Narodnoj skupštini.

U slučaju da broj članova jednog kluba delegata u Veću naroda bude veći od broja predstavnika u odgovarajućem klubu Narodne skupštine, dodatni broj delegata će birati klub koji će se formirati u tu svrhu iz reda odbornika u skupštinama opština u Republici Srpskoj.

6. Tačkom 1. ovog amandmana dopunjuje se Amandman LII na Ustav, a tač. 2. i 3. dopunjava se član 71. Ustava.

Amandman LXXIX

1. Mandat članova Veća naroda traje četiri godine.

Skraćivanjem mandata Narodne skupštine i raspuštanjem Narodne skupštine prestaje i mandat Veća naroda.

2. Ovim amandmanom dopunjava se član 72. Ustava.

Amandman LXXX

1. Član Veća naroda uživa imunitet kao i narodni poslanik.

2. Ovim amandmanom dopunjava se član 73. Ustava.

Amandman LXXXI

1. Stav 2. člana 76. Ustava briše se.

2. Ovim amandmanom stavlja se van snage navedena odredba Ustava.

Amandman LXXXII

a) Procedura za zakone u vezi sa vitalnim interesima kako je definisano u listi iz Amandmana LHHVII.

Zakoni ili drugi propisi ili akti koje izglasa Narodna skupština će se dostaviti i razmatrati od strane Veća naroda ako se isti odnosi na vitalni interes definisan u Amandmanu LXXVII.

Ukoliko više od jednog predsedavajućeg ili potpredsedavajućeg Veća naroda smatra da zakon spada u pitanja od vitalnog interesa definisana u Amandmanu LXXVII zakon će biti uvršten na dnevni red Veća naroda kao pitanje od vitalnog interesa.

Ako samo jedan predsedavajući ili potpredsedavajući tvrdi da zakon spada u pitanja od vitalnog interesa dvotrećinska većina odgovarajućeg kluba može proglasiti da je reč o pitanju sa liste vitalnih interesa. U tom slučaju će se slediti procedura opisana u **stavu "b"** u daljem tekstu.

Predsedavajući i potpredsedavajući moraju doneti odluku u roku od jedne sedmice.

Ukoliko većina svakog kluba koji ima delegate u Veću naroda glasa za takve zakone ili druge propise ili akte, smatraće se da su oni usvojeni.

Ukoliko se u Veću naroda postigne saglasnost o amandmanima takav zakon, propis ili akt se ponovo podnosi Narodnoj skupštini na odobravanje.

Ukoliko saglasnost nije moguća u Veću naroda ili ukoliko se na predlog amandmana ne dobije saglasnost formiraće se zajednička komisija od predstavnika Narodne skupštine i Veća naroda. Zajednička komisija je sastavljena na paritetnom osnovu i odluke donosi konsenzusom. Zajednička komisija usaglašava tekst zakona.

Ukoliko se tekst zakona usaglasi zakon se smatra usvojenim.

Ukoliko se ne postigne saglasnost, zakon neće biti usvojen, te se isti vraća predlagaču na novi postupak. U tom slučaju predlagač ne može ponovo podneti isti tekst zakona, propisa ili akta.

b) Procedure za zakone koji se odnose na vitalni nacionalni interes ukoliko je odlučeno 2/3 većinom jednog od klubova konstitutivnih naroda u Veću naroda.

U slučaju da 2/3 jednog od klubova konstitutivnih naroda u Veću naroda odluči da se zakon, akt ili propis odnosi na vitalni interes, zakon će razmatrati Veće naroda.

Ukoliko većina svakog kluba zastupljenog u Veću naroda glasa za taj zakon, drugi propis ili akt, isti se smatra usvojenim.

Ukoliko se Veće naroda usaglasi o amandmanima, zakon, propis ili akt se ponovo dostavlja na odobrenje Narodnoj skupštini.

Ukoliko zajednička komisija iz tačke a) ne postigne saglasnost, pitanje se prosleđuje Ustavnom sudu Republike Srpske da donese konačnu odluku da li se predmetni zakon odnosi na vitalni interes jednog od konstitutivnih naroda.

Veće za zaštitu vitalnog interesa pri Ustavnom sudu Republike Srpske odlučuje o prihvatljivosti takvih slučajeva 2/3 većinom u roku od jedne sedmice, a u roku od mesec dana odlučuje o meritumu slučajeva koji se smatraju prihvatljivim.

U slučaju da proceduru prema pokrene 2/3 većina jednog od klubova, potreban je glas najmanje dvojice sudija da bi sud odlučio da se radi o vitalnom interesu.

Ukoliko Sud donese pozitivnu odluku o vitalnom interesu, taj zakon se smatra neusvojenim, te se dokument vraća predlagaču koji treba pokrenuti novu proceduru. U tom slučaju predlagač ne može ponovo dostaviti isti tekst zakona, propisa ili akta.

U slučaju da Sud odluči da se predmetni zakon ne odnosi na vitalni interes, smatra se da je zakon usvojen/biće usvojen prostom većinom.

Bodovani tekst je izmenjen Odlukom Visokog predstavnika broj: 150/02.

Amandman LXXXIII

1. U stavu 2. člana 80. Ustava reč "Potpredsednici" zamenjuje se rečima "Dva potpredsednika Republike".

Predsednik ima dva potpredsednika iz različitih konstitutivnih naroda.

2. U tački 5. Amandmana HL, na Ustav reči "i potpredsednika" zamenjuju se rečima "i potpredsednike".

3. Stav 2. tačke 5. Amandmana HL, na Ustav briše se.

4. Predsednik Republike i potpredsednici Republike direktno se biraju sa liste kandidata za predsednika Republike Srpske, tako što je za predsednika izabran kandidat koji ostvari najveći broj glasova, a za potpredsednike su izabrani kandidati iz druga dva konstitutivna

naroda koji imaju najveći broj glasova iza izabranog predsednika Republike.

5. Tačkom 1. dopunjava se član 80. Ustava i tačkama 2. i 3. menja se Amandman HL, na Ustav. Tačkom 4. dopunjuje se tačka 5. Amandmana HL, na Ustav.

Amandman LXXXIV

1. Predsednik i potpredsednici Vlade ne mogu biti iz reda istog konstitutivnog naroda.

Nakon potpunog sprovođenja Aneksa 7. najmanje 15% članova Vlade mora biti iz reda jednog konstitutivnog naroda. Najmanje 35% članova Vlade mora biti iz dva konstitutivna naroda. Jedan član Vlade mora biti iz reda Ostalih.

U prelaznom periodu do potpunog sprovođenja Aneksa 7., Vlada Republike Srpske (predsednik Vlade i 16 ministara) sastoji se od osam ministara iz reda srpskog, pet iz reda bošnjačkog i tri iz reda hrvatskog naroda. Jednog ministra iz reda Ostalih može imenovati predsednik Vlade iz kvote najbrojnijeg konstitutivnog naroda.

Vlada ima predsednika Vlade, koji ima dva zamenika iz različitih konstitutivnih naroda, koji se biraju iz reda ministara.

2. Ovim amandmanom dopunjava se član 92. Ustava.

Amandman LXXXV

Konstitutivni narodi i grupa Ostalih će biti proporcionalno zastupljeni u javnim institucijama u Republici Srpskoj.

Kao ustavni princip, takva proporcionalna zastupljenost će se bazirati na popisu iz 1991. godine, dok se Aneks 7. u potpunosti ne sprovede, u skladu sa Zakonom o državnoj službi Bosne i Hercegovine. Ovaj opšti princip će se precizirati entitetskom zakonima. Ti zakoni će utvrditi konkretne rokove i regulisaće gore pomenuti princip u skladu sa regionalnom etničkom strukturom entiteta.

"Javne institucije", kao što je to pomenuto u gornjem tekstu, su ministarstva u Vladi Republike Srpske, opštinski organi vlasti, okružni sudovi u Republici Srpskoj, kao i opštinski sudovi u Republici Srpskoj.

Ovim amandmanom dopunjava se član 97. Ustava Republike Srpske.

Tekst ovog amandmana utvrđen je Odlukom Visokog predstavnika broj: 150/02.

Amandman LXXXVI

1. Član 98. Ustava briše se.

2. Ovim amandmanom stavlja se van snage navedena odredba.

Amandman LXXXVII

1. Član 99. Ustava briše se.

2. Ovim amandmanom stavlja se van snage navedena odredba Ustava.

Amandman LXXXVIII

Ustavni sud:

1) odlučuje o saglasnosti zakona, drugih propisa i opštih akata Narodne skupštine sa odredbama Ustava o zaštiti vitalnih interesa konstitutivnih naroda.

2. Ustavni sud Republike Srpske maksimalno ima devet članova.

Veće za zaštitu vitalnog interesa Ustavnog suda Republike Srpske osniva se kako bi odlučivalo o pitanjima vitalnog interesa u proceduri opisanoj u Amandmanu LHHHII. Ovo veće razmatra sva pitanja koja su od vitalnog interesa.

Veće za zaštitu vitalnog interesa sastoji se od sedam članova, dva iz svakog konstitutivnog naroda i jedan član iz reda Ostalih. Sudije bira Narodna skupština Republike Srpske i Veće naroda.

3. Tačkom 1. dopunjava se član 115., tačkom 2. dopunjava se član 116. Ustava.

Amandman LXXXIX

1. O predlogu akta o promeni Ustava odlučuju Narodna skupština i Veće naroda.

2. Promena Ustava usvojena je ako za nju glasa najmanje dve trećine od ukupnog broja narodnih poslanika i većina članova Veća naroda iz svakog konstitutivnog naroda i Ostalih.

3. Ovim amandmanom zamenjuju se ts. 1. i 2. člana 135. Ustava.

Amandman XC

1. Član 138. Ustava briše se.

2. Ovim amandmanom stavlja se van snage navedena odredba Ustava.

Amandman XCI

1. Od datuma usvajanja amandmana na Ustave entiteta, Ustavna komisija Republike Srpske (koju je formirao Visoki predstavnik) će se pridržavati principa sadržanih u ovom dokumentu.

2. Nakon sledećih opštinskih izbora konačan način biranja članova u Veću naroda uređuje Narodna skupština i Veće naroda.

Amandman XCII

U stavu 2. člana 83. izmenjenog i dopunjenog tačkama 4. i 5. Amandmana XL, reči "vreme od pet godina" zamenjuju se rečima "vreme od četiri godine".

Ovim amandmanom menja se član 83. Ustava Republike Srpske.

Tekst ovog amandmana utvrđen je Odlukom Visokog predstavnika broj: 150/02.

Amandmani XCIII-XCVIII
na Ustav Republike Srpske

("Sl. glasnik RS", br. 31/2002)

Ustav Republike Srpske menja se i dopunjuje kako sledi:

Amandman XCIII

U članu 80. stav 1. tačka 3. menja se i glasi:

"3. predlaže Narodnoj skupštini kandidate za predsednika i sudije Ustavnog suda na predlog Visokog sudskog i tužilačkog saveta".

Amandman XCIV

Iza člana 121., dodaje se novi član 121a., koji glasi:

"Sudstvo je samostalno i nezavisno od izvršne i zakonodavne vlasti u Republici Srpskoj.

Visoki sudski i tužilački savet Republike Srpske obezbeđuje samostalnost, nezavisnost, nepristrasnost, stručnost i efikasnost sudstva i tužilačke funkcije u Republici Srpskoj. Nadležnosti Visokog sudskog i tužilačkog saveta, između ostalog, uključuju imenovanje, sprovođenje disciplinskog postupka i razrešenje sudija, osim sudija Ustavnog suda Republike Srpske, i obuhvataju i javne tužioce i zamenike javnih tužilaca u Republici Srpskoj. Sastav i dodatne nadležnosti Visokog sudskog i tužilačkog saveta utvrđuju se zakonom."

Amandman XCV

U članu 126., iza reči "odgovornost" dodaju se reči "u krivičnom ili građanskom postupku", a iza reči "odobrenja" reči "Narodne skupštine" zamenjuju se rečima "Visokog sudskog i tužilačkog saveta".

Amandman XCVI

Član 127. menja se i glasi:

"Sudije, osim rezervnih sudija, imenuju se doživotno, ukoliko ovim ustavom nije drugačije utvrđeno, osim ako ne podnesu ostavku, ako se ne penzionišu ili ne budu razrešeni s razlogom od strane Visokog sudskog i tužilačkog saveta u skladu sa zakonom. Sudijama isto tako može izuzetno prestati sudijska funkcija kao rezultat procesa odabira nakon reorganizacije sudova za vreme prelaznog perioda, kako se utvrđuje zakonom kojim se osniva Visoki sudski i tužilački savet Republike Srpske. Navršenje starosne dobi propisane za obavezan odlazak u penziju za sudije utvrđuje se zakonom. Uslovi obavljanja funkcije za sudije, uključujući i imunitet, utvrđuju se zakonom. Plata i druge naknade sudiji ne mogu biti umanjeni za vreme vršenja sudijske funkcije, osim kao posledica disciplinskog postupka u skladu sa zakonom.

Sudija ne može vršiti javnu funkciju niti bilo kakav posao koji donosi zaradu a koji su zakonom utvrđeni kao nespojivi sa sudijskom funkcijom."

Amandman XCVII

Član 129. menja se i glasi:

"Javni tužioci i zamenici javnih tužilaca imenuju se na period utvrđen zakonom, osim ako ne podnesu ostavku, ako se ne penzionišu ili ne budu razrešeni s razlogom od strane Visokog sudskog i tužilačkog saveta u skladu sa zakonom. Javnim tužiocima i zamenicima javnih tužilaca može izuzetno prestati funkcija kao rezultat procesa odabira nakon reorganizacije javnih tužilaštava za vreme prelaznog perioda, kako se utvrđuje zakonom kojim se osniva Visoki sudski i tužilački savet. Navršenje starosne dobi propisane za obavezan odlazak u penziju za javne tužioce i zamenike javnih tužilaca utvrđuje se zakonom. Uslovi obavljanja funkcije za javne tužioce i zamenike javnih tužilaca, uključujući i imunitet, utvrđuju se zakonom.

Javni tužilac ili zamenik javnog tužioca ne može obavljati službu ili bilo kakav posao koji donosi zaradu a koji su zakonom utvrđeni kao nespojivi sa njegovom funkcijom."

Amandman XCVIII

Član 130. menja se i glasi:

"Sudije, uključujući i predsednike sudova, javne tužioce i zamenike javnih tužilaca odabira, imenuje, sprovodi disciplinski postupak protiv i razrešava Visoki sudski i tužilački savet u skladu sa zakonom."

Amandmani XCIX-CIII
na Ustav Republike Srpske

("Sl. glasnik RS", br. 69/2002)

Ustav Republike Srpske mijenja se kako slijedi:

Amandman XCIX

U članu 73., dopunjenom Amandmanom LXXX, postojeći tekst briše se i zamjenjuje slijedećim tekstom:

"Poslanici u Narodnoj skupštini i članovi Vijeća naroda neće biti krivično ili građanski odgovorni za bilo koji postupak izvršen u okviru njihovih dužnosti u Narodnoj skupštini, odnosno Vijeću naroda".

Amandman C

Član 86., izmijenjen Amandmanom XL, briše se.

Amandman CI

Stav Amandmana LIII koji se odnosi na imunitet članova Senata briše se.

Amandman CII

Član 95. briše se.

Amandman CIII

Na kraju člana 115. dodaje se stav koji glasi: "Ustavni sud odlučuje o pitanjima imuniteta, koja proističu iz zakona kojima se uređuje imunitet u Republici Srpskoj".

Napomena redakcije: Redakcija je Amandmane XCIII-XCVII objavljene u "Sl. glasniku RS", br. 69/2002 od 4. novembra 2002. godine preimenovala u Amandmane XCIX-CIII, imajući u vidu numeraciju prethodno i naknadno donetih amandmana.

Amandmani CIV i CV
na Ustav Republike Srpske

("Sl. glasnik RS", br. 31/2003)

Ove izmjene i dopune predstavljaju sastavni dio ove odluke i odmah stupaju na snagu.

Ova odluka stupa na snagu odmah i bez odlaganja će biti objavljena u "Službenom glasniku Republike Srpske."

Amandman CIV

U tački 1. Amandmana XL na član 80. Ustava Republike Srpske, sa izmjenama i dopunama, odredba koja glasi " u skladu sa Ustavom i zakonom" se zamjenjuje riječima: "u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine i Republike Srpske i drugim odgovarajućim zakonima".

Amandman CV

U članu 106., stavu 1. Ustava Republike Srpske iza riječi "u skladu sa Ustavom i zakonom" dodaju se sljedeće riječi: "prema odredbama o civilnoj komandi iz člana V.5(a) Ustava Bosne i Hercegovine".

Amandmani CVI-CXIII
na Ustav Republike Srpske

("Sl. glasnik RS", br. 98/2003)

Ovi amandmani čine sastavni dio Ustava Republike Srpske i stupaju na snagu danom njihovog proglašenja.

Amandman CVI

Član 68. tačka 3. mijenja se i glasi:

"3. mjere iz svoje nadležnosti za slučaj ratnog stanja i vanrednog stanja koje proglase institucije Bosne i Hercegovine, kao i mjere za slučaj vanrednog stanja koje proglase institucije Republike Srpske.

Odredbe tačke 3. ovog člana se ne odnose na upotrebu vojske i druge mjere iz nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine.".

Amandman CVII

Član 70. stav 3. (dopunjen i izmijenjen Amandmanima XXXV i LXI), mijenja se i glasi:

"Narodna skupština, u skladu sa Ustavom i zakonom, proglašava:

Vanredno stanje za Republiku ili dio Republike u slučaju ugrožavanja bezbjednosti, usljed elementarnih nepogoda (poplava, zemljotresa i požara), prirodnih katastrofa, epidemija, povreda ljudskih prava i sloboda i normalnog funkcionisanja ustavnih organa Republike.

Odredbe stava 3. ovog člana se ne odnose na upotrebu vojske i druge mjere iz nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine.".

Amandman CVIII

Član 80. stav 2. tačka 1. tekst dopunjen Amandmanom XL mijenja se i glasi:

"Predsjednik Republike:

1. obavlja, u skladu sa ovim Ustavom i Ustavom Bosne i Hercegovine i zakonom, poslove iz oblasti odbrane, bezbjednosti i odnosa Republike sa drugim državama i međunarodnim organizacijama.".

U članu 80. stav 2. iza tačke 1. dodaje se tačka 2. koja glasi:

"2. odobrava ograničenu upotrebu jedinica Vojske Republike Srpske kako bi se pružila pomoć civilnim vlastima u reagovanju na prirodne katastrofe i nesreće, u skladu sa Zakonom o odbrani Bosne i Hercegovine.".

U članu 80. stav 2. tačke 2. i 3. postaju tačke 3. i 4.

Amandman CIX

Član 81. st. 1. i 2. brišu se, a stav 3. mijenja se i glasi:

"Predsjednik Republike za vrijeme ratnog stanja i vanrednog stanja, kojeg proglase institucije Bosne i Hercegovine, ako Narodna skupština ne može da se sastane, na prijedlog Vlade ili po sopstvenoj inicijativi i nakon što sasluša mišljenje predsjednika Narodne skupštine, donosi uredbe sa zakonskom snagom i o pitanjima iz nadležnosti Narodne skupštine i imenuje i razrješava funkcionere, koje bira, odnosno imenuje i razrješava Narodna skupština.".

U članu 81. stav 5. iza riječi "ratnog stanja" dodaju se riječi "koje proglase institucije Bosne i Hercegovine", a umjesto riječi "i neposredne ratne opasnosti" zamjenjuju se riječima "vanrednog stanja".

Amandman CX

Član 104. mijenja se i glasi:

"Pravo je i dužnost svih građana da brane i štite teritoriju i ustavni poredak Bosne i Hercegovine i Republike Srpske.

Prava i dužnosti u odbrani uređuju se posebnim zakonom.".

Amandman CXI

Član 105. mijenja se i glasi:

"Republika Srpska ima svoju vojsku, koja je dio oružanih snaga Bosne i Hercegovine i organizuje se u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine i zakonima Republike Srpske.

Vojsku Republike Srpske čini profesionalni i rezervni sastav.".

Amandman CXII

Član 106. stav 1. mijenja se i glasi:

"Vojskom Republike Srpske, u miru i ratu, komanduje kolektivno Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, na osnovu Ustava Bosne i Hercegovine i zakona.".

Član 106. stav 2. briše se.

Amandman CXIII

Član 107. briše se.

Amandman CXIV
na Ustav Republike Srpske

("Sl. glasnik RS", br. 115/2005)

Amandman CXIV

Iza člana 138, dodaje se novi član 138a, koji glasi:

"Član 138a

Kao izuzetak od principa iz člana 127. ovog ustava, plata i / ili druge naknade sudiji mogu biti umanjeni zakonom donesenim do 10. januara 2006. godine.

Umanjenje iz stava 1. ovog člana može se izvršiti samo jednom.

St. 1. i 2. ovog člana ne mogu se tumačiti tako da je na bilo koji način ili u bilo kojem obliku, direktno ili indirektno, dozvoljeno neko drugo umanjenje plata i / ili drugih naknada sudiji zaštićenih članom 127. ovog ustava.".

Amandmani CXV-CXXI
na Ustav Republike Srpske

("Sl. glasnik RS", br. 117/2005)

Amandman CXV

U članu 68. zamijenjenim Amandmanom XXXII u tački 2. riječi: "odbranu i" brišu se.

Amandman CXVI

U članu 80. stav 2. tačka 1. zamijenjena Amandmanom CVIII, riječ: "odbrane" briše se.

U istom članu stav 2. dopunjenim Amandmanom CVIII tačka 2. briše se.

Amandman CXVII

U članu 104. stav 2. zamijenjen Amandmanom CX, briše se.

Amandman CXVIII

Član 105. zamijenjen Amandmanom CXI briše se.

Amandman CXIX

Član 106. zamijenjen Amandmanom CXII briše se.

Amandman CXX

I - St. 1, 2. i 3. člana 116. Ustava brišu se.

II - Ovim amandmanom stavlja se van snage navedena odredba Ustava.

Amandman CXXI

I - U tački 2. Amandmana LXXXVIII riječ: "maksimalno" briše se.

II - Ovim amandmanom mijenja se Amandman LXXXVIII na Ustav.

Amandman CXXII
na Ustav Republike Srpske

("Sl. glasnik RS", br. 48/2011)

U članu 79. Ustava Republike Srpske iza riječi: "dva" dodaju se riječi: "do četiri".